Mr. M.ČULITIS
47 Fulton Ave
Toronto

The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published Twice Weekly
by the DAUGAVAS VANAGS
Editorial and Business Offices:
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Telephone — EM 8-0792
Editor in USA: A. Zvēriņš
02—15 65 Drive Richmond Hill 18, N. Y. USA
Tel.: Virginia 9-7778
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL
POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA

LATVIJA
AMERIKĀ

Nr. 28./153. TREŠDIEN, 1953. G. 15. APRĪLĪ 3. GADS

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās
Izdevējs — Apgāds DAUGAVAS VANAGS
Galvenais redaktors — INGRIDA VĪKSNA
Redakcija un kantoris:
123 Huron St., Toronto, Ont. Canada
Telephone — EM 8-0792
ASV redakcija: A. Zvēriņš
102—15 65 Drive, Richmond Hill, 18, N. Y. USA
Tel.: Virginia 9-7778
Abonēšanas maksa ASV un Kanadā:
par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50;
par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.—.
Sludinājumu maksa:
slud. daļā $1.40; tekstā $2.80
par vienu collas teipu 1 slejā

Neatkarīgai Latvijai būs pilntiesīgs sūtnis Vācijā?

Kanclers Adenauers pieņem sūtni J. Feldmanu

9. aprīlī Rietumvācijas kanclers K. Adenauers rīkoja Mayflower viesnīcā pieņemšanu, kurā piedalījās arī sūtnis J. Feldmans ar kundzi. Sūtnis pateicās kancleram par palīdzību un labvēlību,ko vācu valdība izrāda latviešu bēgļiem. Kanclers apliecināja, ka Vācijā šai ziņā pūlēsies darīt vēl vairāk.

J. Feldmans izteica cerību, ka Rietumvācija nākotnē pieņems pilntiesīgu Latvijas sūtni. Adenauers atbildēja, ka Vācija pūlēsies to panākt, ja vien apstākļi atļaus.

MAU MAU VADONIM SPAIDU DARBI

No Anglijas kolonijas Kenijas ziņo, ka apcietināts un notiesāts Mau Mau terroristu vadonis 50 g. vecais Kikuju cilts vecākais Džomo (Degošais šķēps) Kinjatta. Pēdējais apvainots Mau Mau organizācijas radīšanā un vadīšanā, kā arī par piedalīšanos mežonīgajās izdarībās, kuru rezultātā būtu jāpanāk balto izdzīšana no Afrikas.

Savā jaunībā Kinjatta esot studējis Maskavā un dzīvojis uz komūnistu internācionāles rēķina. Angļu tiesa piesprieda Mau Mau vadonim 7 gadi spaidu darbos.

Komūnistu uzslava

Tokio. — Ķīnas komūnistu radio ziņo, ka pamiers Korejā var tikt panākts drīzi vien, ja tikai sabiedrotie arī nākotnē pierādā savu ticību un labo sadarbošanās gribu.

KOMŪNISTI PRASA PAMIERU

No Tokio ziņo, ka pēdējo divu dienu laikā komūnisti atkārtoti prasījuši sabiedroto sakarvirsniekiem Panmundžomā atsākt pilna apmēra pamiera sarunas Korejā. Sabiedrotie līdz šim vēl savu atbildi nav devuši.

Ziņas no Panmundžomas liecina, ka slimo un ievainoto kaŗa gūstekņu apmaiņa sāksies nākošo desmit dienu laikā. Sabiedrotie paredzējuši atdot ap 5800 ķīniešu un ziemeļkorejiešu. Tai pašā laikā komūnisti apsolījuši atbrīvot tikai 600 sabiedroto kaŗavīru, to starpā 120 amerikāņu, 20 angļu, 450 dienvidkorejiešu un 50 no pārējām tautībām.

Čangkaišeka nacionālisti Burmā

No Rangūnas ziņo, ka Ķīnas nacionālistu kaŗaspēka vienības, kas vēl joprojām atrodas Burmas territorijā, nonākušas asās cīņās ar Burmas kaŗaspēku pēc tam, kad nacionālisti uzbrukuši un mēģinājuši ieņemt kādu lidlauku. Uzbrukums nav izdevies un nacionālisti cietuši ievērojamus cilvēku zaudējumus.

No Vašingtonas ziņo, ka amerikāņi izteikuši Čangkaišekam asu protestu sakarā ar viņa kaŗavīru nedraudzīgo izturēšanos Burmā.

Nogalināts komūinsu vadonis Malajā

No Singapūras ziņo, ka kādā policijas akcijā nogalināts bēdīgi slavenais Malajas komūnistu vadonis Čangs Sui. Vadonis nogalināts komūnistu partizānu sadursmē ar policiju

TOREZS ATGRIEZIES PARĪZĒ

No Parīzes ziņo, ka atgriezies mājās franču komūnistu vadītājs Moriss Torezs, kas pēdējos 29 mēnešus pavadīja Padomju Savienībā veseļošanās nolūkos.

Bet arī pēc ilgās atpūtas Torezs vairs neesot tas vīrs, kas viņš bijis agrāk. Slimība viņā atstājusi dziļas redzamas pēdas. Paiet viņš varot tikai pavisam lēni, uz spieķa atspiedies.

Rietumu novērotāji Toreza atgriešanos ieskata par ļoti nozīmīgu pagriezienu franču komūnistu partijas tālākā attīstībā. Pašreiz franču komūnistos vērojams noteikts atslābums un nezina sakarā ar Staļina nāvi. Bez tam Francijā komūnisti ir sašķēlušies divos spārnos un domā, ka Torezam līdzi ir Maskavas instrukcijas, kuŗš spārns būtu vairāk atbalstāms.

AN jaunais ģenerālsekretārs DĀGS HAMMARŠELDS pag. nedēļas nogalē ieradies Nujorkā, nodevis zvērestu un stājies pie amata pienākumu pārņemšanas

MOSADEGHS, KAŠANI, ŠACHS

Teherānā. — Persijas Apakšnama deputāts un viens no spēcīgākiem pašreizējā Persijas ministru prezidenta Mosadegha opozicionāriem Kašani, runādams parlamentā, prasīja ieroču atļaujas visiem opozicijas partiju locekļiem, lai tā aizsargātos pret valdības piekritēju uzbrukumiem.

Kašani, kādā savā vēstulē valdībai sacīja, ka opozocijas partiju biedri atrodas valdības aizsardzībā un ka valdībai jāgarantē viņu drošība.

Vairāki Persijas valdības un parlamenta locekļi mudināja ministru prezidentu uzsākt sarunas ar šachu, lai panāktu abu starpā kādu vienošanos. Mosadeghs pašreiz no šādām sarunām esot atteicies, savu noraidījumu motivēdams ar iepriekšējām prasībām samazināt šacha varu tā, lai M. Persijā atrastos vadītāja lomā.

BOLENS MASKAVĀ

Maskavā ieradies jaunais Sav. Valstu sūtnis Čarls E. Bolens. Bolens Maskavā ieradies ar lidmašīnu no Berlīnes un nekavējoties stāsies savā jaunajā amatā. Vizīte pie Padomju Savienības ārlietu ministra Molotova paredzēta jau vistuvāko dienu laikā.

No Berlīnes uz Maskavu Bolens lidoja kādā amerikāņu lidmašīnā, bet apkalpe sastāvēja no amerikāņiem un krieviem. Pirmoreiz kopš aukstā kaŗa sākuma, lidojot virs Padomju Savienības territorijas, krievi amerikāņu lidotājiem atļāva lietot radio, lai sazinātos ar savu galveno bazi.

JAUNAIS ĢEN-SEKRETĀRS HAMMARŠELDS

LAIPA NO BALTĀ NAMA UZ KREMLI

Stokholma (vv). — Kad marta pēdējā vakarā pasauli aplidoja vēsts, ka Apvienoto Nāciju Drošības padome nominējusi zviedru Dāgu Hammaršeldu par līdzšinējā ģenerālsekretāra Trigves Lī aizstājēju, pirmā reakcija bija jautājums: kas ir D. Hammaršelds? Dāgs Hammaršelds, pēc pozitīvas atbildes AN Drošības padomei, ka pieņem priekšlikumu galvenā sekretāra amatam, Stokholmas ārlietu ministrijā deva preses konferencē intervijas zviedru un ārz. žurn, kurā piedalījās arī mūsu laikraksta Stokholmas korespondents. Tā kā AN kopsapulce tūlīt pēc Lieldienām H. definitīvi apstiprināja amatā, šis apstāklis viņam neļāva izteikties uz žurnālistu uzdotiem jautājumiem par nodomiem lietajā politikā.

Politiskajās aprindās Stokholmā H. min kā dzimušu diplomātu un bez tam norāda uz viņa ievērojamo kompetenci juridiskos, financiālos un ekonomiskos jautājumos, bet Stokholmas augstākā sabiedrībā un draugu pulkā viņu dēvē par „šarmantu austeri.“

Dāga Hammaršelda karjēra ir strauja un spīdoša. Viņa tēvs ir kādreizējais Zviedrijas ministru prezidents — Jalmārs Hammaršelds. — Kā 20. gadu vecs jauneklis viņš jau ir zviedru valsts bankas sekretārs. Pēc tam H. nonāk finanču departamentā un strādā līdz Zviedrijas pēckaŗa gadu drastiskās finanču politikas īstenošanā.

Hammaršelds aktīvi strādājis līdz arī zviedru starptautiskajā saimniecības sadarbē, piedalīdamies 1947. un 1948. gadā Parīzes konferencēs, tāpat Eiropas saimnieciskās sadarbības organizācijas izpildkomitejā kā vicepriekšsēdis, bet tīri starptautiskā laukā Hammaršelds ir tikpat kā nepazīstams. So apstākli H. ir neslēpa žurnālistiem, paskaidrodams, ka galīgā izšķiršanās nākusi pēc zināmas personiskas vilcināšanās un iepriekšējām sarunām ar zviedru ministru prezidentu T. Erlanderu.

Savu izšķiršanos Dāgs Hammaršelds komentēja vārdiem: „Griba darīt iespējamo ir. Vispirms jaunais darbs man būs jāiemācās. Kā man veiksies pēc tam, par to spriest varēs citi.“

HAMMARŠELDA MISIJA

Dāga Hammaršelda izraudzīšana jaunajam postenim, kā zināms, notikusi uz Drošības padomes abu bloku vienošanās pamata, ko Rietumu politiskās aprindās komentē kā vienu no Maskavas soļiem tuvināties Rietumiem pēc Staļina nāves. Nominācijai katrā ziņā ir vispār politiska nozīme. Šķiet, ka Pad. Savienība mainījusi savu negātīvo nostāju pret Apv. Nācijām un tagad ir gatava uz zināmu sadarbību ar Rietumiem. Bet tas liecina arī ko citu, proti: krievu vēlēšanos redzēt AN galvenā sekretāra postenī personu no „neitrālām valstīm.“ Trigve Lī, kā pilsonis no valsts, kas ieslēgusies Atlantijas paktā, pēdējos gados pēc Korejas konflikta bija kļuvis par krievu dusmu izgāšanas objektu, kādēļ jāsaka, ka Višinska pozitīvā nostāja šai gadījumā nav vis krievu ciena pret Hammaršeldu un viņa nopelniem, bet gan Pad. Savienības labvēlība pret zviedru neitrālo ārlietu politiku. Šādus secinājumus taisa arī Rietumeiropas politiskie komentātori. — Parīzē ar apmierinātību konstatē Hammaršelda izvēli AN vadītāja postenim. Franču ārlietu politiķi bijuši nobažījušies, ka šim postenim varētu izvirzīt kādu indīcu kandidātu, kas tādējādi reprezentētu t. s. „trešo grupu“, ko, kā zināms, Pandits Neru vēlējies radīt starp Austrumu un Rietumu blokiem. Atzīst, ka zviedru neitrālitāte ir pavisam kas cits kā Indijas politiski ļoti izteiktais „neitrālisms.“ Laikraksts Le Monde raksta, ka H. nominācija ir labs sākums starptautiskās politikas saspīlējuma novēršanai un turpina: „Izvēle, kā vienai, tā otrai pusei ir nozīmīga tieši tādēļ, ka H. ir vairāk administrācijas techniķis kā politiķis un viņa darbību neietekmē kaut kādi politiski nogrupējumi.

Šķiet, ka vēlēšanās, vairāk kā citur, darīt galu aukstajam kaŗam un rast saprašanos Austrumu un Rietumu starpā pēc režīma maiņas Maskavā visvairāk ir bijusi Anglijai. Laikraksts Times, atzīdams Hammaršelda izraudzīšanu kā neitrālizējošu faktoru turpmākajām saspīlējumam Austrumu un Rietumu starpā, konstatē, ka ir nobeigta kāda nepatīkama nodaļa AN vēsturē.

Zviedru prese ar gandarījumu atzīmē Hammaršelda pozitīvo lēmumu un konstatē, ka beidzot rasta vienošanās, pamatojoties uz Zviedrijas neitrālitāti.

Tiktāl preses komentāri.

Bez šaubām jāatzīst, ka Dagam Hammaršeldam būs liela loma abu rivālizējošo bloku preteškībās. Politiskajās aprindās nevienam nav noslēpums, ka līdzšinējais AN ģenerālsekretārs Trigve Lī bija vājš administrātors, kuŗu vairāk interesēja tīri politiskā darbība.

Kas attiecas uz tīri starptautiski politisko jautājumu risināšanu, pirmām kārtām, konflikts Austrumu un Rietumu starpā, jaunajam ģenerālsekretāram, domājams, neradīs sevišķas grūtības. — Iekāms Maskavā valsts vara atradīsies „ministru padomes“ kopējā režijā un tā nebūs koncentrēta viena diktātora rokās.

Ko un cik mēs varam gaidīt no jaunās starptautiskās politikas, ir pasakāms īsos vārdos: Pad. Savienība pašreiz pārdzīvo ārpolitisku bēguma periodu. Būtu dabiski tagad pierādīt, ko spēj mūsu cīņas organizācijas apspiesto tautu jautājumu pozitīvā kārtošanā.

V. Vilemsons

JALTAS LĪGUMS UN BOLENA IECELŠANA

Baltijas valstu jautājums Jaltā

„US News and World Report“ galvenais redaktors D. Lorenss asi kritizē Bolena iecelšanu ASV vēstnieka postenī Maskavā un nosoda Jaltas līgumu. Viņš raksta, ka „ASV Senāts ir ierakstījis traģisku nodaļu ASV vēsturē. Senāta vairākums noraidīja rezolūciju, kas nosodīja Jaltas līgumu ar tā trūkumiem. Senāta vairākums atzīst Bolena iecelšanu par vēstnieku Maskavā, lai gan Bolens pēc tam, kad tas bija izraudzīts par kandidātu šim amatam, atklāti iestājās par šo neizdevušos līgumu, pie kura izstrādāšanas tas piedalījās kā padomdevējs. Viņš apliecināja, ka Jaltas līgums esot bijis labākais, kādu tanī laikā esot bijis iespējams noligt saskaņā ar ASV interesēm. „Bet fakti rāda ko citu,“ saka Lorenss. „Pēc tam, kad Jaltas līguma saturs bija paziņots pasaulei 1945. g. februārī, „US News and World Report“ parādījās rakstu serija, kuros bija izteikti līguma autoriem asi pārmetumi par to, ka tie atmetuši Atlantijas chartas principus. Šī charta bija amerikāņu ideālisma iemiesojums, tās dēļ amerikāņu kaŗavīri tika aicināti ziedot dzīvības.“

Jau toreiz Lorenss teicis: „Jalta ir grozījusi modernās vēstures seju. Vēstures rats tagad ir iegriezies ērā, kurā visas lielās nācijas stāv pāri tiem likumiem, kuri rakstīti mazajām nācijām. Kapitulācija Jaltā bija tas, ka sabiedrotie samierinājās ar Latvijas, Lietuvas un Igaunijas nonākšanu Staļina varā 1940. g., kad tas bija Hitlera sabiedrotais.“

MAĻENKOVS DARA SAVU

BET SABIEDROTIE GAIDA MIERU

Optimistiski noskaņotie Eiropas valstsvīri gan cenšas saskatīt pagriezienu Padomju Savienības ārpolitikā, kas, ja vien turpinātu attīstīties pašreizējā gaitā, varētu novest pie miera.

Ar to krievi panāks:

1. Eiropas armijas dibināšana tiks novilcināta vēl ilgāk, jo, ja saspīlējums Austrumu un Rietumu starpā mazināsies, tad daudzas valstis armiju atzīs par nevajadzīgu.

2. Maskavas smaids var pamudināt Angliju un Franciju drastiski samazināt aizsardzības budžetā paredzētās summas, jo milzīgie līdzekļi, kas tiek izšķiesti bruņošanās vajadzībām, varētu aizpildīt parādos iegrimušās saimniecības robus.

3. Saredzot mieru, var pamazināties atbalsts Ziemeļatlantijas Organizācijai.

4. Kremļa saulītē var sākt kust sabiedroto vienprātība, ko līdz šim kopā saturēja bailes no Padomju Savienības. Tādā gadījumā amerikāņu plāni Eiropā var galīgi sabrukt.

Maskavas miera dziesmu iežūžoti, sabiedrotie tomēr nedrīkst aizmigt cerību sapņos. Un daudzi to arī saprot, jo nav paredzams, ka pēc sarunām ar Padomju Savienību iestāsies īsts miers. Tāpat nav paredzams, ka krievi pacels dzelzs priekškaru vai palaidīs vaļīgākus savus grožus, vadot dzīvi satelītu zemēs. Komūnistu piektā kolonna strādās tāpat kā līdz šim. Nav domājams, ka krievi gribēs atteikties no domas valdīt Vācijā, kas viņu rokās dotu visas Eiropas atslēgu. Tādas pašas tieksmes krieviem ir Tālajos Austrumos — Japānā.

Ir tieši jābrīnās, kā krievi šoreiz pūlas, lai panāktu sarunu sākšanu ar sabiedrotajiem! Korejā komūnisti pieņēma sabiedroto prasības slimo un ievainoto kaŗa gūstekņu apmaiņai, vismaz pagaidām. Tāpat pagaidām noklusušas Padomju Savienības prasības pielaist komūnistu Ķīnu un Ziemeļkoreju Apvienotās Nācijās. Bez tam vēl komūnisti atzina Apvienoto Nāciju jauno ģenerālsekretāru. Apsolīta angļu civīlgūstekņu atbrīvošana. Pārtraukta kontrole uz autoceļa, kas savieno Berlīni, krievu joslu un angļu joslu. Maļenkovs un Molotovs sāk uzrunāt Rietumus pieklājīgā valodā. Pēdējā laikā pat Apvienoto Nāciju sēdēs krievi ir mēģinājuši izvairīties no apvainojumu pilnām piezīmēm pret Savienotajām Valstīm. Pašā Krievijā arī notiek redzama valdības pielabināšanās tautai, kā cenu pazemināšana un kriminālnoziedznieku atbrīvošana.

Bet izsverot visus par un pret, vēl joprojām neuzminēts paliek mīklas atrisinājums: ko Kremlis īsti grib panākt? Daudzi Rietumvalstu diplomāti atbalsta agrāko teoriju, ka Maļenkovam nepieciešams laiks. Tas vajadzīgs, lai viņa jaunā valdība paspētu iedzīvoties savā pašreizējā stāvoklī. Tāpat iespējams, ka Maļenkovs un kompanija ir izstrādājuši kādu jaunu plānu neatkarīgi no Staļina, un ka tagad viņi mēģina šo plānu īstenot.

Tai pašā laikā Maļenkovam ir jārēķinās ar sāncenšiem partijā. Bet tās nav viņa vienīgās galvassāpes. Kaut arī Padomju Savienība ir policejiska valsts, viņam tomēr ir vajadzīgs tautas atbalsts. Tauta viņu neievēlēja. Tauta, varbūt, viņu nespēj arī izmest, bet tauta var gan viņam sagādāt lielas nepatikšanas. Tādēļ cenas lejā, cietuma vārtus vaļā — ir Maļenkova īsākais ceļš popularitātes iegūšanai. Kamēr Staļina amnestijas parasti apmierinājās ar komūnistu partijas biedru atbrīvošanu, Maļenkovs iet daudz tālāk. Viņš atbrīvo apcietinātos strādniekus, kas ieslodzīti par darba kavēšanu, atbrīvo lauksaimniekus, kas nav spējuši samaksāt augstās nodevas, atbrīvo fabriku vadītājus, kas ražojuši zemas kvalitātes preces. Tai pašā laikā politiskos noziegumus un valdības opoziciju ieskata par valsts nodevību.

Cenu pazemināšana tomēr nav tik zīmīga kā amnestija. Vispirms jau cenas tiek pazeminātas gandrīz vai katru gadu un tā ir kā daļa komūnistu dzīves rituālā. Otrkārt, cenu pazemināšana ir nepieciešama, lai palielinātu krievu tautas niecīgo pirktspēju. Bez tam kavēšanās pazemināt cenas varētu norādīt uz divām raksturīgām pārmaiņām Padomju Savienībā:

1. saimnieciskā progresa trūkumu un

2. valdības politikas maiņu pret nabadzīgajām tautas masām, kas nozīmētu pastiprinātu bruņošanos.

ĀRPOLITIKAS VAI DEKORĀCIJU MAIŅA PADOMJU SAVIENĪBĀ?

Staļina nāve ir izraisījusi pasaulē dažādus minējumus un paregojumus par Kremļa turpmāko ārpolitikas kursu. Kremlim šis gadījums piešķīris neparedzamas iespējamības līdzekļu izvēlē savai turpmākai agresīvai ārpolitikai. Tādēļ jau šodien varam apgalvot, ka Staļina nāve nesīs daudzreiz lielākus zaudējumus Rietumu brīvajai pasaulei kā komūnistiskai. Tā dos iespēju Kremlim vilkt tādus šacha gājienus, kādus iepriekš nespēja Staļins, jo Staļinu kā pretspēlētāju brīvā pasaule labi pazina, turpretī Maļenkovu tā ieskata par iesācēju, ar kuŗu ir vērts paspēlēties.

Miera izslāpusī pasaule šodien klausās katrā Maļenkova un viņa kalpu izteiktā vārdā un pēc tiem zīlē soļus, kādus Kremlis varētu iet un ies savā ārpolitikā? To labi saprot arī Maļenkovs un, lai iegūtu uzticību, tas runā un rīkojas. Cik jauki skan atbalss Rietumu pasaules presē: „Maļenkovs grib staigāt pats savos zābakos“, „Maļenkovs kā krievs nestaigās gruzīna Staļina pēdās“, „Maļenkovs nav Staļins“, „Maļenkovam nav visa vara rokās kā tas bija Staļinam, jo, lūk, tas atteicies no partijas ģen.-sekretāra amata Chruščevam par labu“ u. t. t. Maļenkovs saka, ka visus strīdus var izšķirt miera sarunu ceļā un ka komūnistiskās valstis var sadzīvot labi blakus kapitālistiskajām. To teica arī Staļins, tikai viņam vairs neticēja. Maļenkovs izsludina amnestiju sodītiem līdz 5 gadiem, kādu ir niecīgs skaits, un tie paši nav politiskie sodītie. Maļenkovs liek pieminēt arī sabiedroto nopelnus Otrā Pasaules kaŗa uzvarā. Maļenkovs pamirkšķina arī sarkanai Ķīnai par slimo gūstekņu apmaiņu pēc brīvprātības principa Korejā. Viss rit tik brīnišķi! Rietumu diplomāti klausās un gudro par konferenču darbu ievadīšanu. Prez. Eizenhauers ir ar mieru satikties ar Maļenkovu pusceļā. Prezidents atliek atvilktnēs visus priekšlikumu un rezolūciju aktus Kongresam, kādus bija paredzējis un sagatavojis pieņemt un parakstīt par kaut daļēju aukstā kaŗa iniciātīvas pārņemšanu savās rokās. Par angļiem un frančiem nemaz nav jārunā, jo tie jau vienmēr ar konferencēm grib glābt savas irstošās imperijas.

Quo vadis, Rietumi?

Apstājieties un atjēdzieties! Neaizmirstiet, ka komūnisma, resp. Ļeņina—Staļina mācība ir rakstīts likums visas pasaules komūnistiem visās pasaules malās. Likums par visas pasaules pakļaušanu komūnismam un par pēdējās kapitālistiskās valsts iznīcināšanu pasaulē paliek negrozīts. Tātad mērķis paliek negrozāms. Mainās tikai mērķa sasniegšanas ceļi un līdzekļi. Prakse ir pierādījies, ka komūnisma mērķu sasniegšanai Kremlim līdzekļu izvēlē nav ierobežojumu. Tas var vienoties un salabt pat ar velnu ne tikai ar Hitleru, lai tikai tuvotos savai uzvarai. Tam nolūkam visi līdzekļi iespējami. Nevienu soli Kremlis savā politikā nav gājis, kas nebūtu viņam nesis uzvaru. Visi Kremļa jaukie šacha gājieni Rietumu pasaules sapņu un ilgu politiķiem ir bijuši rūgti pilieni viņu turpmākā politikā. Vai jau aizmirsusies vienošanās un ticība Kremlim Jaltas un Teherānas konferencēs? Vai jau aizmirsusies pasaules sadalīšana interešu sfairās un vienošanās par tautu pašnoteikšanās principiem? Vai aizmirsies tāds briljants kronis kā Korejas miemiera sarunas?

Maļenkova šīsdienas saldās miera un saprašanās frazēs jāsadzird kaut kas cits, un proti: Dodiet man laiku, lai varu 1) sakurināt desmitiem jaunu Korejai līdzīgu ugunskuru — Burmā, Indijā, arabu valstīs, Afrikā, Eiropā, Dienvidamerikā u. c.; 2) sakausēt milzīgās jaun-iegūtās territorijas un izveidot tās un to rūpniecību par īstu kaŗa ieroču arsenālu; 3) 800 milj. iedzīv. pārveidot pēc Kremļa dieva vaigā; 4) aizkavēt Rietumeiropas armijas, resp. Vācijas armijas izveidošanu; 5) novājināt ASV un visas kapitālistiskās pasaules materiālu un dzīvā spēka rezerves līdz minimam, dzēšot sīkos ugunsgrēkus dažādās pasaules malās; 6) nospiest ASV nodokļu maksātāju plecus līdz sabrukumam u. t. t. Sniedziet jūs protesta notas, nosodiet sarkano Ķīnu par agresoru, u. t. t., tikai netraucējiet Kremļi, jo tas stāvot par pasaules mieru.

Ja Kremļa varenie nebūtu ierēķinājuši 3. Pasaules kaŗa gadījumā sev zaudējumu un ja tie jau vakar vai šodien būtu tam sagatavoti, tad tie vakar to būtu arī uzsākuši un nebūtu nākuši ar tik maigām miega zālēm brīvās pasaules iemidzināšanai. Aprēķins skaidrs: iegūt laiku.

Lai pretinieku uzvarētu ar lēnas nožņaugšanas politiku, vajaga daudz laika. Līdzekļu pretinieka nožņaugšanai, kā jau minēju, netrūkst. Laika iegūšanai der lēta, mazliet maigāka kā parasts, valoda un daži mīkstāki soļi uz Kremļa grīdsegas.

Dodiet tik laiku. Atļaujiet paturēt aukstā kaŗa iniciātīvu Kremļa rokās. Kad pretinieks būs nomocīts, tad Kremlis ar savām uzkrātām spēka rezervēm visās pasaules malās izveidos „brīvās demokratijas“ pēc plāna un grafikas, un ASV būs pēdējās, kas lūgs brīvprātīgi viņas pievienot „brīvām“ Padomju republikām. Šis plāns ir Kremļa smadzeņu produkts.

Līdzšinējā Rietumu valstu politika ir tā zaķa politika, kas iet slīcināties, jo no visiem viņš un no visa baidās, nezinot, ka no viņa vēl vairāk baidās varde ūdenī. Šī varde ir Kremlis, kas šodien darīs visu, lai tikai attālinātu atklātu sadursmi ar ASV. Žēl, ka šīs Kremļa bailes ASV politikas vaidotāji ne saredz un to nespēj izmantot.

Tātad ar Maļenkova nākšanu Kremļa tronī nekas nav mainījies. Maļenkovs šodien, varas un popularitātes ziņā, ir labāki kotēts, kā bija Staļins 1924. g. pēc Ļeņina nāves. Vai pēc Ļeņina nāves Staļins nenolikvidēja slavenības kā Ļeņina revolūcijas „ģenerālštāba“ veco gvardi: Trocki, internacionāles vadītāju Zinovjevu, Kameņevu, Bucharinu, Radeku u. c.? Vai tas būs liegts, vai neiespējams Maļenkovam? Vai tam, ka šodien blakus Maļenkovam stāv Berija, Molotovs u. c., ir kāda nozīme? Vai pie šī režīma jau rīt nevar stāvēt citi?

Rietumu politikas noteicēji, atjēdzieties! Nekas nav jauns. Nekas nevar būt jauns. Nekas nav mainījies. Ir mainījies tikai burvju mākslinieks uz politiskās skatuves. Ja iepriekšējā trikiem vairs lāgā neticēja, tad nav pamata piešķirt ticamību arī šiem. Nav un nevar būt ārpolitikas maiņas, bet gan tikai burvju mākslinieka un dekorāciju maiņa.

J. Grodnis

DV RADIO RAIDĪJUMI KANADĀ

Kanadas DV Informācijas nozares, sadarbībā ar St. Katarinas Junior Chamber of Commerce, noorganizētie radio raidījumi par apstākļiem aiz dzelzs aizkara notiek pirmdienās, plkst. 10 vak. no raidītāja CKTB — viļņu garums — 620.

Minētais raidītājs labi dzirdams Ontario provinces lielā daļā, kādēļ DV Informācijas nozare lūdz visus tautiešus aicināt savus paziņas un darba biedrus — kanadiešus klausīties šos raidījumus.

DV Informācijas noz.

B. j. Liepājas Operas solistes
Natalijas Valdovskas
(No Montreālas)
KONCERTS
Sestdien, 18. aprīlī, plkst. 19.30
Trīsvienības baznīcas zālē
Bloor E un Sherbourne ielu st.
Programmā:
DZIESMAS UN OPERU ĀRIJAS
Pie klavierēm brīvm.
ERIKA FREIMANE
Biļetes: $1.00, skolēniem 50c
DV Toronto nodaļa

LATVIJA
AMERIKĀ

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt.
Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos nosūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.
Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

Kollektīvā piekāpšanās

Vai patiesi Rietumi piekāpsies Austrumu priekšā? Vai patiesi tiks atmestas visas idejas, mērķi un principi, kuŗu dēļ sabiedrotie iestājās Korejas kaŗā? Vai patiesi Rietumi pieņems komūnistu pamiera noteikumus, kas pēdējiem tikai dotu jaunu iespēju bruņoties?

Vadoties ar 1950. gadā pieņemto Apvienoto Nāciju lēmumu, Sav. Valstis un 15 citas nācijas apvienojās, lai Korejā stātos pretim komūnistu agresoriem, kuŗus vadīja Ziemeļkorejas leļļu valdība, kam savukārt rīkojumus deva Maskava.

Četros kaŗa mēnešos sabiedrotie atsvieda komūnistus pāri Jalu upei. Tad ziemeļkorejiešiem nāca palīgā sarkanā Ķīna. Apvienotās Nācijas izsludināja Ķīnu par agresoru, bet viņām nekad nepietika drosmes saukt vārdā īsto uzbrucēju — Padomju Savienību.

Visā kaŗa laikā Apvienoto Nāciju kaŗaspēkam vēl nekad nav bijis iespējams parādīt savu spēju maksimu. Ienaidnieka apgādes centri un armijas koncentrējumi Mandžūrijā netiek bumboti. Bet tūkstošiem amerikāņu un sabiedroto kaŗavīru ir zaudējuši savas dzīvības, tikai tādēļ, ka municija un kaŗa materiāli, netraucēti ražoti Mandžūrijā, plūst pāri Korejas robežai.

Un tagad Rietumu valstsvīri izrāda pazemojošas tieksmes ķerties pie komūnistu pasniegtā salma, kas simbolizē vienīgi komūnistu laipno atļauju Rietumiem vēlreiz lūgties miera. Un Padomju Savienība un sarkanā Ķīna uzvedas kā uzvarētāji un domā, ka sabiedrotajiem būtu jālēkā pēc viņu mūzikas.

Ko tad šis jaunais „sarunu laikmets„ pasaulei nesīs? Vienkārši to, ka, pamieram iestājoties, rietumnieki būs tā aizrauti ar priecāšanos, ka aizmirsīs, kādēļ tāds kaŗš Korejā vispār bijis.

Ja patiesi kādu dienu pamieru parakstīs,tad tas būs ļoti vienpusīgs. 1950. gadā Apvienotās Nācijas deklarēja, ka viņu mērķis ir panākt Korejas apvienošanu vienā vienīgā brīvā un neatkarīgā valstī. Tagad gan sāk likties, ka Korejai būs jāpaliek dalītai un jāgaida, kamēr dažādas konferences, pārspriežot tās likteni, strīdēsies gadiem ilgi. Nav arī jāaizmirst, ka komūnistu enciklopēdijā vārdam „apvienots" ir pavisam cita nozīme kā mūsu izpratnē. Apvienota valsts krievu izpratnē ir tāda valsts, kuras valdība iet viņu paradā. Visā Rietumu politikā ir manāms stiprs rakstura trūkums un stipras bailes. Kaut vai Anglija. Viņas kaŗaspēks cīnās Korejā pret sarkano Ķīnu un tai pašā laikā viņa ir gatava atbalstīt sarkanās Ķīnas uzņemšanu Apvienotās Nācijās.

Tā jau tad nebūtu ienaidnieka sodīšana, bet gan viņa atbalstīšana. Kā tad Rietumi varēs sacīt, ka viņi ir cīnījušies pret agresiju, ja agresori ir tie, kas nosaka pamiera noteikumus? Vai tad tas ir tas lielais mērķis, par kuŗu tik daudz sabiedroto jauniešu atdod savas dzīvības? Vai tā ir daļa no tās kollektīvās drošības, ko Apvienotās Nācijas piedāvāja Korejai?

Tikmēr, kamēr visas valstis piedalās kopējā lietā, tikmēr, kamēr kaŗavīriem atļauj karot nesaistītām rokām, lai panāktu uzvaru un nevis, lai baidītos, ka nesakaitina ienaidnieku, tikmēr kollektīvā drošība ir laba lieta. Bet Korejā tiek darīts viss, lai šo savstarpējo drošību sagrautu. Daudzas valstis ar vienu roku cīnās pret komūnistiem, bet ar otru ar viņiem tirgojas. Un vēl tagad, kad kaŗš jau ir ildzis turpat vai trīs gadi, šīs valstis vēl lāgā nesaprot, ko nozīmē sabiedroto savstarpēja uzticība.

Jaunie komūnistu priekšlikumi nav nekas cits kā vienīgi viņu viltīgais mēģinājums iegūt koncesijas Eiropā: mēģināt aptuvēt Eiropas armijas dibināšanu un Ziemeļatlantijas Organizācijas attīstību, zvanot Rietumu ausīs „miera" zvanus.

Šodien Rietumi ir gatavi piekāpties. Krievu veiklie manevri tiek uzskatīti kā tieši tas, par ko krievi vēlas, lai sabiedrotie tos uzskata — kā saldus cerību smaidus, aizmirstot, ka zem miera maskas slēpjas nežēlīgu un rūdītu kriminālnoziedznieku sejas, kuŗu noziegumus pasaules un cilvēces priekšā var mērīt gaismas gadiem.

„Mieru par katru cenu" līdzšinējais sabiedroto moto katrā starptautiskā sanāksmē. Vai tiešām Rietumi nespēj atkāpties no šīs gļēvās formulas un pārņemt iniciātīvu savās rokās: diktēt miera noteikumus Eiropā un Āzijā? Vai tad patiesi Rietumi atkal lieksies agresoru priekšā, kas par mazu dāvanu saujiņu cer sagrābt lielas uzvaras un kas pēdējos septiņus gadus ir nepārtraukti noniecinājuši pasaules mieru?

LATVIEŠU APDROŠINĀŠANAS BIEDRĪBA UZSĀKUSI DARBĪBU

DALĪBNIEKI SAŅEM PABALSTUS SLIMĪBU UN MIRŠANAS GADĪJUMOS

Neatkarīgās Latviešu Savstarpējās Palīdzības Biedrības (Independent Latvian Benevolent and Mutual Aid Society, Inc.) pirmā ģenerālsapulce notika 4. aprīlī Ņujorkā, kurā pieņēma statūtus un ievēlēja valdi. Sapulci vadīja V. Alps, protokolēja V. Šķiliņš no Bostonas.

Biedrība ir bezpeļņas pasākums, tās darbības rajons nav ierobežots, bet viņas sēdeklis atrodas Ņujorkā. Biedrības mērķis ir sniegt palīdzību biedriem slimības un nelaimes gadījumos, izmaksāt pabalstu nāves gadījumā un veicināt materiālo labklājību biedru vidū. Par biedru var iestāties ikviens latvietis, sākot ar 18 gadu vecumu. Jaunākie par 18 gadiem nebauda balss tiesības. Daudzbērnu ģimeņu bērnus var atbrīvot no dalības maksas. Iestāju nodeva ir 1 dol., bet kārtējā mēneša maksa — 25c.

Katrs biedrs var iesaistīties bēru vai ārstniecības fondā vai abos fondos. Iestājoties bēru fondā, dalībniekam vēl jāiemaksā $1.25 vienam miršanas gadījumam. Nāves gadījumā biedra fonda izmaksā pabalstu, kas līdzinās fonda dalībnieku dalību maksu kopsummai, bet ne vairāk par 300 dol.

Iestājoties ārstniecības fondā, dalības maksa par vienu mēnesi ir šāda: vienīniekam vīr. — $1.90; sievietei — $2.10, precētam pārim bez bērniem — $4.30, ar bērniem — $6.00, tēvam (vai mātei) ar bērniem — $4.00.

Slimību gadījumā fonds maksā par 1) slimnīcu $6.00 dienā, bet ne ilgāk par 90 dienām; 2) par operācijas telpu lietošanu, 3) anestezīju, 4) sedz laboratorijas un zāļu izdevumus, 5) rentgena uzņēmumu izdevumus, 6) asins pārliešanas izdevumus, 7) ambulances auto lietošanu. Dzemdību gadījumā izmaksā paušālsummu $75.00.

Biedrības valdē ievēlēja: R. Turku (pr-dis), A. Lāci, F. Lavkineiti, K. Kārkliņu un V. Alpu. Revīzijas komisijā: V. Šķiliņu, T. Sanderu un J. Bērziņu.

Bēru fondā, kurā biedrus sāka uzņemt sākot ar 4. martu, jau ir 73 biedri. Tagad var iestāties arī ārstniecības fondā. Interese par šo pasākumu ir liela, un pieprasījumi ienāk pat no attālākiem Amerikas novadiem.

Visi pieteikumi, informācijas pieprasījumi un naudas sūtījumi adresējami sekretāram — kasierim A. Lācim, 209 Ave. P., Brooklyn 4, N.Y.

KĀDUS ZAUDĒJUMUS MUMS NODARĪJUŠI VĀCU OKUPANTI

Lūgums Latvijas bij. saimnieciskiem darbiniekiem

SAIMN. DARBINIEKS V. MUSKATS, 36 CHURCHILL AVE, TORONTO SAŅĒMIS NO MŪSU DIPL. PĀRSTĀVJA HOLANDĒ, BR. PAVASARA ŠĀDU VĒSTULI:

„Griežos pie Jums ar lūgumu palīdzēt mums darbā, kuru nestrādājam savā labā…

Ja arī materiālu vākšana par vācu okupācijas Latvijas saimniecībai nodarītiem zaudējumiem liekas veltīgs darbs, šāda uzvere nebūtu pareiza, un sūtnim Zariņam bija pietiekoši daudz motīvu uzdot ķerties pie šī darba. Bet kā jau Jums rakstīju iepriekšējā vēstulē —bez mūsu saimniecisko darbinieku palīdzības šo uzdevumu nevar veikt. Lūdzu sekojošas ziņas vissīkumā par Jūsu nozari.

Pēc statistiskām ziņām no 1941. g. līdz 1944. g. 1. 5. Latvijā ražots:

	1941 I-VI	1941 VII-XII	1942	1943	1944 I-IV
Nosaukums					
Raugs to	288	461.4	870	816	271,
Marmelade to	178	786	1581	2379	1344
Ievārījums to	118	131	146	29	-
Iesala ekstrakts to	101	43	204	275	86

Lūdzu dot atbildi uz sekojošiem jautājumiem:

1. So produktu vērtība, rēķinot pēdējās zināmās lieltirdzniecības cenas, t. i. ražošanas vērtība, plūs rūpniecības peļņa.
2. Kāda daļa no minētām precēm aizgāja vācu okupācijas varai?

Vērtība jāaprēķina par laiku no 1941. g. 1. VII — Rīgas krišanas. Dati par 1941. g. pirmo pusi uzdoti apsvēršanai, vai ienākot Latvijā vācieši varēja pārņemt kaut cik lielus krājumus.

Lūdzu Jūsu palīdzību informācijā arī no šādu nozaru lietpratējiem:

1. Ādu rūpniecībā vēlams kādas miecētavas vadītājs darbinieks, kas varētu izdarīt aplēsumus par visu pārstrādāto ādu vērtību (statist. ziņas ir Pavasara rīcībā).
2. Kartupeļu cietes un sīrupa rūpniecībām.
3. Spirta dedzinātavām un tīrītavām.
4. Liķieru un vīnu darītavām.
5. Stikla fabrikām.
6. Cementa un ķīfera fabrikām."

Tiktāl B. Pavasars. —

Mans lūgums bij. rūpniekiem un okupācijas laika valsts iestāžu darbiniekiem, kam ir kādi konkrēti dati par minētām nozarēm, tos nosūtīt so sek. adresi: Den Haag, Boreelstraat 11, The Netherland, Br. Pavasara kgm.

Lūdzu arī pārējos laikrakstus ievietot šo uzaicinājumu!

V. Muskats

Mums zudušie

Īsi pirms Lieldienām Linkolnas latviešus satrauca sēru vēsts: auto katastrofā gāju dabūjusi Linkolnas iedzīvotāja — skolotāja Olga Cepure, kas bija ar znotu G. Jēriņu, meitu un dēlu izbraukusi pie znota piederīgiem uz Milvokiju (Wis.) Atceļā, piektdienas pēcpusdienā, iebraukot Aijovas valstī, G. Jēruma vadītai mašīnai no šķērsceļa, neievērojot satiksmes apstāšanās zīmi, iedrāzies sānos amerikāņa V. W. Spratt'a vadītais mazais auto. Katastrofā O. Cepure izsviesta no auto un no dabūtā stiprā trieciena sadursmes vietā mirusi. Pārējie braucēji tikuši cauri ar viegliem ievainojumiem vai satricinājumiem.

O. Cepure, dz. Grīnberga, dz. 1910. g. 17. februārī Rīgā, kur vēlākos gados strādājusi par skolotāju. Pēc kapitulācijas strādājusi latviešu nometņu skolās Vācijā. ASV par dzīves vietu izvēlējusies Linkolnu. Šeit O. Cepure atkal atsākusi savu darbu un bija sabiedrisko darbu darītāja. Nav neviena skolas vai bērnu sarīkojuma, kur O. Cepure nebūtu vadījusi vai darbojusies līdzi. Aizrautīgs darbs bija svētdienas skolā, te arī viņas trūkums jūtams skolas jaunatnē.

Liela latviešu saime, piedaloties skolu audzēkņiem, O. Cepuri izvadīja 6. aprīlī no Grace baznīcas uz Linkolnas Wyukas kapiem. Sēru dievkalpojumu teica māc. H. Jesifers. Kapos no aizgājējas atvadījās pārstāvji,noliekot ziedus, no Latviešu palīdzības b-bas, Linkolnas dzes, DV apvienības, Linkolnas latviešu studentu kopas u. c. organizācijas un personas. Daudz bija ziedu, daudz asaru, daudz pavadītāju. Pēc aizgājējas sēro vīrs — mākslinieks A. Cepure, bērni, znots un Linkolnas latviešu saime. Saldu dusu Tev, centīgā sabiedriskā darbiniece, svešā zemes klēpī!

J. V.

BRĪVĀS EIROPAS KOMITEJA UN ZAĻĀ INTERNACIONĀLE

„Polish American Journal", kas iznāk angļu valodā, ziņo, ka Brīvās Eiropas Komiteja atrāvusi savu atbalstu Starptautiskai zemnieku ūnijai (Zaļai internacionālei), kurā apvienotas zemnieku partijas no komūnistu okupētajām zemēm. Ūnijas prezidentam, poļu zemnieku vadonim S. Mikolaičikam, esot radušās domstarpības ar Brīvās Eiropas komitejas vadību.

YMCAs klubam Toronto jauna valde

1. rindā no kreisās: V. Galviņš, Ž. Zentiņš, Rob. Plūme, V. Zvanītājs, V. Rozenbergs. 2. rindā: A. Stašāns, A. Kārkliņš, A. Kerāns. J. Kreila uzņ.

Latviešu YMCA's kluba gadskārtējā pilnā biedru sapulce vērotājam radīja patīkamu iespaidu, redzot kuplo biedru skaitu un viņu rosību domu izmaiņā un ierosinājumos, it sevišķi ievērojot apstākli, ka pārējās latviešu organizācijas parasti sūdzas par biedru pasivitāti.

Debates par valdes un revīzijas komisijas ziņojumiem rādīja, ka kluba vadītājas personas bauda pilnu un nedalītu biedru uzticību. Tas pierādījās, kad vēlēšanās gandrīz pilnā sastāvā ievēlēja agrākos valdes un revīzijas locekļus. Valdē ievēlēti; priekšs. Ž. Zentiņš, priekšs. biedrs V. Zvanītājs, priekšs. biedrs R. Plūme, sekretārs V. Galviņš, kasieris A. Zieds, biedrzinis A. Kārkliņš, locekle E. Arnolda un revīzijas komisijā: A. Kerāns, A. Stašāns un V. Rozenbergs.

Latviešu YMCA's klubs vienmēr sadarbojies ar pārējām latviešu organizācijām Toronto. Jāatzīmē, ka jo bieži klubs agrāk atvēlējis telpas citu organizāciju sarīkojumiem, neprasot par to nekādu atlīdzību. Tāpat klubs jo dzīvi piedalījies latv. organzāciju kopējos sarīkojumos un nav arī atteicies uzņemties zināmas saistības. Tā, piemēram, rudenī, Dziesmu svētku laikā, klubs rīkos latviešu jaundarbu koncertu.

Lai vairāk nepieblīvētu jau tā pārslogoto sarīkojumu kalendāru, klubs apmierinājies ar iekšēja rakstura sarīkojumiem. Lielu atsaucību guvuši V. Zvanītāja vadītie un iecerētie novadu vakari. kuru labo izdošanos sekmējusi arī etnogrāfe B. Senkēviča, sniedzot interesantus priekšlasījumus. Vairāki sarīkojumi rīkoti kopā arī ar citām latviešu organizācijām, kā piem., ar Daugavas Vanagiem, Sv. Jāņa draudzi, Toronto Latviešu Sporta klubu un Latviešu Sporta Apvienību Kanadā.

Ļoti rosīga bijusi V. Galviņa vadītā sporta nozare. YMCA's sportisti ar labiem panākumiem startējuši gan latviešu, gan arī kanadiešu sporta sarīkojumos, gūstot redzamas sekmes.

Pieskaroties nākotnes nodomiem, jāatzīmē, ka Latviešu YMCA's klubs vēlas kalpot latviešu sabiedrībai, vadoties no līdzšinējās pieredzes, paturot prātā, ka nav no svara, kas darbu dara, bet tikai, ka darbs tiek padarīts. YMCA mēģinās atrast tādu nozari, kādas vēl trūkst. Viens no šādiem nodomiem ir noorganizēt arī latviešu audzināšanas vakarus ar deju jaunatnei. Šajos vakaros reibinātāju dzērienu nebūs, jo, diemžēl, latviešu vārdam attiecībā uz sarīkojumiem Toronto ir tāda slava, ka dažās vietās telpas latviešiem vairs neizīrē. Ja šo nodomu izdosies īstenot, tad nav šaubu, ka tas gūs jaunatnes un visu latviešu organizāciju atbalstu.

Tāpat nodomāts rīkot priekšlasījumu vakarus par Latviju ar gaismas ainām. Kluba rīcībā ir samērā plašs Latvijas skatu krājums.

Neuzstādot sev pārāk lielus mērķus, bet vadoties no vajadzībām un sadarbības gara, Latviešu YMCA's klubs arī turpmāk kalpos latviešu sabiedrībai un darīs labāko, lai arī kopējam darbam tiktu sava daļa.

JAUNS CN TVAIKONIS

CNR (Kanadas Nacionālā dzelceļu sabiedrība) paredzējusi aizstāt novecojušos pasažieru tvaikoni Prince Rupert ar jaunu tvaikoni, ko jau pasūtinājusi minētā sabiedrība savām vajadzībām.

SLAVENS GRĀMATU VEIKALS

Pazīstams franču — kanadiešu dzejnieks Oktavs Kremazi 1844 g. atvēra grāmatu veikalu.

109 gadu laikā veikalam bijuši tikai trīs īpašnieki. Veikala vienīgais īpašnieks pēdējos 59 gados, t. i. kopš 1894. gada, ir J. P. Garno. Viņam tagad ir 82 gadi.

Kritiskais notikums Garno dzīvē notika 1871. gadā, kad tas strādāja sava tēvoča augļu un pārtikas preču veikalā par $60.— gadā. Kad viņam bija 20 gadu, viņa lūgumu algu paaugstināt līdz $100.— gadā noraidīja.Tad viņš kļuva par līdzīpašnieku grāmatu veikalā kopā ar Zamuelu Čaperonu, kas atmaksāja Kremazijam. Pēc trim gadiem Garno izmaksāja viņa līdzīpašnieku daļu, un kopš tā laika viņš ir veikala vienīgais īpašnieks.

23 g. vecumā Garno nodomāja padarīt savu grāmatu veikalu par labāko visā pilsētā. Viņa pirmais solis bija grāmatu ievešana no Francijas. Vēlāk viņš iekārtoja līdzdalību peļņā saviem kalpotājiem. Tagad veikals atrodās četru stāvu ēkā un tam krājumā parasti ir ap 400.000 sējumu.

„Tagad var pārdot mazāk daiļliteratūras kā iepriekšējās paaudzes laikā," viņš teica, „bet pieprasījumi pēc ceļojumu un dēku literatūras ir auguši." Garno atzīmē arī, ka reliģiska satura grāmatas ir populāras negarīdznieku vidū. Protams, viņam bijis arī neparasts piedzīvojums ar pircēju, kas ar mēru rokā gribēja nopirkt tieši tik daudz grāmatu, lai aizpildītu plauktus viņa mājas jaunajā dzīvojamā istabā.

C. S.

DAUGAVAS VANAGI

DV TORONTO NODAĻAS

ārkārtējā pilnsapulce notiks š. g. 3. maijā, plkst. 18.30, 123 Huron St.

Darba kārtībā: 1) Sapulces vadības vēlēšanas; 2) Iepriekšējās pilnsapulces protokola nolasīšana; 3) Ziņojumi; 4) Delegātu vēlēšanas DV Kanadas nodaļu delegātu sanāksmei; 5) Sarīkojumu saskaņošana un sadarbība ar pārējām Toronto latv. organizācijām; 6) DV nama apsaimniekošana; 7) Dažādi jautājumi.

Ja noteiktā laikā nesanāks statūtos paredzētais biedru skaits, tad pilnsapulce plkst. 19.30 būs pilntiesīga pie katra biedru skaita.

DV TORONTO NODAĻA

1953. g. marta mēnesī saņēmusi sekošus ziedojumus:

Vienas stundas algu ziedojis K. Ton — Jansons $10.00; Lieldienu ārtavai A. Čivzelis $1.00; U. Maksiņš $2.00; DV Toronto nodaļai J. Niedra $2.00.

DV Toronto nod. valde

DV LINKOLNAS APVIENĪBAI JAUNA VADĪBA

DV Linkolnas apvienība, kas gan ar 35 biedriem ir mazākā latviešu organizācija Linkolnā, tomēr savā pagājušā darbības gadā veikusi atzīstamu palīdzības darbu: nosūtīts Invalidu Namam 282 dol., veco un slimo pabalstiem Eiropā 214 dol., vietējai palīdzībai izsniegts 15 dol., nosūtīts ASV Zemes valdei technisko izdevumu segšanai 58 dol. Uzkrāti organizācijas līdzekļi 133 dol. un vietējai aprūpei 210 dol.

Gada sapulces dienā, darbības gadam izbeidzoties, DV Linkolnas apvienības priekšnieks A. Samsons izteicās: „Apvienības sākuma darbs nebija viegls, tomēr apvienības valde kā arī biedri darījuši daudz DV mērķu sekmēšanai, kas izpaužas dažādos palīdzības darbos, taču sekmes ir atkarīgas ne tikai no DV organizācijas darba, bet no sabiedrības atsaucības, ko sabiedrība apvienībai nav liegusi. Mēs esam strādājuši daudz, bet nākotnē jādara vēl vairāk — tas ir mūsu pienākums pret kaŗavīriem, invalidiem, slimiem un nespējīgiem veciem tautiešiem un visiem cietējiem."

Pilnsapulce pieņēma pag. gada darba pārskatu un apstiprināja nākošā gada budžetu.

Par jauno DV Linkolnas apvienības priekšnieku ievēlēja Dz. Antoniški. Valde konstruējās: pr-ka vietnieks V. Zobens, sekretārs J. Danenfelds, kasiere Z. Jaunzeme biedrzinis—mantzinis R. Matulis.

Revīzijas komisijā: Austra Renemane, A. Samsons, J. Viļums.

J. V.

SARAKSTS PAR INVALIDIEM UN CITIEM APRŪPĒJAMIEM, KUŖIEM 1952.G. ZIEMSVĒTKOS NOSŪTĪTA VELTE:

1. Alejs Harijs — TBC — DM 20.—, Rhede, Kr. Borken, Haus Tenking.
2. Ansonskis Jānis — sakropl. roka DM 20.—, 23, Eppendorf 21, Post Borglon, Kr. Osnabruck.
3. Baltputnis Oskars — TBC — DM 20.—, Tannenfelde, Post Imnen, Kr. Haus, Toenscheide, Zim. 17.
4. Broks Pēteris — amp. kāja — DM 20.—, 22c, Aachen-Forst,Kirchstr. 52.
5. Davidsons Voldemars — TBC — 20.—, Koln—Neihl, St. Agatha, Kr. Haus, IIA 7.
6. Johansons Jānis — amp. kāja — DM 20.—, 21a, Lohe 38, b. Bad Oeynhausen.
7. Kurmis Vilis — TBC — DM 20.—, Pinneberg, Eggerstadtstr. 13 -334.
8. Liberts Roberts — TBC — DM 20.—, Rhede, Kr. Borken, Kurheim St. Scholastika.
9. Līcis Ilgmars — TBC — DM 20.—, 20, TBC Heim Erichsegen b. Lehrte.
10. Maizītis Vilis — TBC — DM 20.—, Muenster/Westf., Clemens Hospital, Zim. 129.
11. Matvejs Berta — vīrs krltis — DM 20.—, 21a, Rheine/Westf., Gellendorf, Teutoburgerstr. 47/61, Bl. 5/7.
12. Maurāns Vladislavs — TBC — DM 20.—, 23, Gnarrenberg, Siedlung 113.
13. Miesnieks Jānis — TBC — DM 20.—, Bad Munder/Deister, TBC Kr. Haus „Deisterwort".
14. Pols Eugenis — zaud. dēls — DM 20.—, Kiel-Pries, Fritz Reuterstr. 23, Bar. 4/9.
15. Popovs Aleksandrs — amp. kāja — DM 20.—, 23 Wilhelmshaven — Nord, Salzstr. 43, Federwardengraden.
16. Pupūtis Jāzeps — TBC — DM 20.—, Wasbutel 55, Kr. Gifhorn, 'I.
17 Rudzītis Kira — zaudēts vīrs — DM 20.—, 24a, Luebeck, Effengrube 18. II.
18. Skrimblis Pēteris — TBC — DM 20.—, Lage/Lippe, Lemgoerstr. 59.
19. Skude Valdmiers — amp. kāja — DM 20.—, Gottingen, Geismarlandstr. 22/51.
20. Sniegs Valdis — TBC — DM 20.—, Schwarmstedt, Kr. Haus, St. 2b - 13.
21. Svīgers Kārlis — paralīze — DM 20.—, Buren - Wersen 204, Kr. Tecklenburg.
22. Tolēns Ausma — TBC — DM 20.—, Pinneberg, Eggerstedtkaserne, Bl. 2 - 203.
23. Tračums Vilnis — TBC — DM 20.—, Ringelheim/Harz, Heilstatte.
24. Velmers Kārlis — 90 proc. neredz. — DM 20.—, Bremen—Grohn, Wilhelmstr. 12.
25. Blūms Harijs — TBC — DM 20.—, Muenster i. W. Gravenerstr. 69, Bl. 4 - 210.
26. Vilciņš Andrējs — TBC — DM 20.—, turpat.
27. Zobiņš Kārlis — TBC — DM 20.—, turpat.

(Nobeigums sekos)

KANADĀ

TORONTO

Svētdien, 18. aprīlī, notiks talka Saulaines remontiem un apkārtnes izdaiļošanai. Visi mīļi aicināti. Tautieši, auto īpašnieki, lūgti paši noorganizēt darba grupas. Pārējiem, kam nav satiksmes līdzekļu, lūgti pieteikties vai nu pie mācītāja vai A. Dobeļa. Tel.: BE 1 - 1619.

TLB inženieŗu un Techniku kopas sanāksme notiks 17. aprīlī, plkst. 7,45 TLB namā, 198 Osler St. Dienas kārtībā: V. Pāvula referāts: Kuģu izcelšana un zem ūdens spridzināšana.

MONTREĀLĀ

Montreālas latviešu skautu vienības „Talsi" un gaidu vienības „Abava" darbības atklāšanas sarīkojums notiks sestdien, 25. aprīlī, 1220 Mountain St. (skolas zālē). Sākums plkst. 6,30 vakarā.

Programmā: svinīgs akts, skautu, gaidu priekšnesumi, tautiskās dejas un rotaļas.

Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem. Visus laipni ielūdz skautu un gaidu saime.

Otrā latviešu draudze Montreālā tagad ir paveikusi savas noorganizēšanas darbu un jaunievēlētā māc. H. Kušila vadībā uzsāks rosīgu draudzes dzīvi. Jaunais mācītājs jau ir pārnācis uz dzīvi Montreālā un ar 29. martu uzsāka pastāvīgus dievkalpojumus.

Māc. H. Kušils dzimis 1912. g. Rīgā. Pēc V. Olava komercskolas absolvēšanas, tas iestājas L. U. teoloģiskā fakultātē, kuru beidz 1943. g. Jau studiju laikos iepazīstas ar garīdznieka darbu Vecgulbenē pie māc. A. Cimdiņa. Par mācītāju ordinēts tūlīt pēc fakultātes beigšanas 1. pakāpē, bet 1945. g. Hamburgā — 2. pakāpē. Trimdas laikā 4 gadus strādā par mācītāju Gesthachtas nometnē un par skolotāju turienes ģimnazijā. Liktena roka šai laikā smagi piemeklē māc. H. Kušilu, jo viņš zaudē gandrīz visus savus tuviniekus: dzīves biedri, māti un divas meitas. Uzsākot emigrācijas gaitas, viņš nonāk Ņujorkā, bet jau tā paša gada rudenī pārnāk par mācītāju uz Kanadu — Kirkland Lake, kur aprūpē divas angļu draudzes un ierīko vairākus misiones punktus. Noorganizē arī vietējo latviešu draudzi un notur dievkalpojumus nelielajiem latviešu pulciņiem North Bay, Sudbury un Port-Arthur pilsētās. Otra latv. draudze darbojas „The Lutheran Church — Missouri Synod" atbalstā. Pirmais jaunās draudzes kopējās iepazīšanās tējas vakars notika 29. martā, kurā piedalījās arī jaunais mācītājs.

MĀKSLINIECISKO SARĪKOJUMU KALENDĀRS TORONTO

17. aprīlī, plkst. 20.00, Pūt, vējiņi otrā izrāde, TLNT uzv.
18. aprīlī — N. Valdovskas koncerts DV sarīkojumā.
25. aprīlī, sestdien, plkst. 8.00 vak. Sv. Andreja b-cas lielajā zālē, pianista komponista Volfganga Dārziņa klavieru vakars. Programmā: Skarlati, Bēthovena, Šopēna un Dārziņa darbi. Steinveja flīģelis.
9. maijā Rietumvācijas Oldenburgas operas saprānes Paulas Brīvkalnes koncerts Kanadas turnejas ietvaros, LNAK protektorātā. Eatona auditorijā, pl. 8.45. Pie klavierēm Vera Leinvēbere.
17. maijā, svētdien, plkst. 6,00 vak. Sv. Andreja b-cas lielajā zālē, T. Keniņa klavieru studijas gada noslēguma — atklāts audzēkņu vakars.
26. aprīlī, plkst. 14,30, 62 Claremont ielā Hamiltonas DV nodaļas teātra kopas izrāde. Uzvedīs Elīnas Zālītes Bīstamais vecums.
31. maijā, svētdien, plkst. 6,00 vak. sv. Andreja baznīcas lielajā zālē, I. Kajakas-Keniņas Ritmoplastikas skolas gada noslēguma audzēkņu vakars piedaloties visu vecumu grupām. Dalkroza metodes demonstrējumi, solo un grupu dejas. Pie klavierēm Irma Kajak-Keniņa un Tālivaldis Keniņš.
6. jūnijā — Sv. Andreja baznīcā operdziedoņa Jāņa Niedras un Alfreda Poriņa ASV turnejas noslēguma koncerts. Pie klavierēm Verena Stelpe.
7. jūnijā, svētdien, plkst. 18.00 brīvmākslinieces M. Tūteres audzēkņu vakars Toronto sv. Trīsvienības baznīcā.

CITI SARĪKOJUMI

17. aprīlī, plkst. 8,00 DV Toronto nodaļas Dāmu komitejas sarīkojums DV namā — Pie melderméitiņas.
24. aprīlī Jurģu balle DVsarīkojumā.
1. maijā TLB Drāmatiskā ansambļa „Maija balle", 62 Claremont St., Toronto.
3. maijā, svētdien, plkst. 15.00, 245 College ielā Ungāru namā DV Toronto nod. Dāmu komitejas pēcpusdienas tēja ar modes skatī.
8. maijā — Tradicionālā Studentu Ziedu balle Kolumbus zālē.
9. maijā, sv. Andreja baznīcā plkst. 11.30 rītā TLB Sestdienas skola rīko Ģimenes dienu. (Tūlīt pēc dievkalpojuma).
15. maijā tradicionālā DV maija balle.
5. jūnijā balle ar mākslinieciskiem priekšnesumiem, DV sarīkojumā.
19. jūnijā DV Jāņu sarīkojums kopīgi ar Dainas kori.

LASĪTĀJU VĒSTULES

PATEICĪBA RIRDĀNAM

Izsaku izjustu pateicību E. Rirdānam par paredzējumiem, ko lasām Vilibalda Drosmina kalendarā, kur R. jau paredzējis pag. gadā, ka visu tautu tēvs un skolotājs — kramplauzis Staļins būs dzīvo vidū tikai līdz 1953. g. martam. Kā ir ar Malenkovu, Višinski u. c. naģu maucējiem? Kad paredzams viņu gals?

Kanaks J. B., Toronto

A. Siņķis

CERĪBU ZEMES PĒDĒJIE AIZSTĀVJI

LATVIEŠU LEĢIONĀRU IZMISĪGĀS CĪŅAS KURZEMĒ 1944.—45. G.

ZIEMASSVĒTKU IESKAŅA UN KRIEVU LIELUZBRUKUMS

VII

27. decembrī ienaidnieks kaujas atjaunoja 6. pulka iecirknī: pie Bērzupes stacijas, Saulītēm un Stīpšiem. Saulīšu mājas rajonā saņemtie krievu gūstekņi stāstīja, ka viņiem pavēlēts bez sapieru palīdzības pārklūt mūsu mīnu laukiem tikko tie pamana, ka mūsu priekšējās līnijas Bērzupes krastā atstātas.

Protams, rezultāti bija bēdīgi. Gūstekņi paši apliecināja, ka viņu vadā pirms trieciena uzsākšanas bijuši 19 vīru, bet pārvarēt mūsu mīnu laukus laimējies tikai pieciem.

Ap plkst. 8 rītā krievu pirmās triecienizlūku vienības bija sasniegušas Bērzupes stacijas rajonu.

Sekojot savējo mīnumetēju un smagās artilērijas uguns sienai, krievi lielā ātrumā brāzās uz priekšu. Bet uzbrucēju ķēdes atkal uzdūrās mūsu aizstāvju pretestībai. Sākās nikna tuvcīņa ar noplukušajiem āziātiem. Īsā brīdī 7. rotas vadā, ko komandēja v. v. Skranda, krita četri un ievainoti tika 2 Zemgales dēli, kas neatstāja cīņas lauku, bet savu pienākumu pildīja līdz galam. „Lāča ķepas bandai" Bērzupes gravā pēc pamatīgiem zaudējumiem šī rīta ausmā, ienaidnieks vairs neuzdrošinājās uzbrukt.

Priekšpusdienā cīņa iedegās no jauna gar Jāņukroga — Tempju ceļu. Gaismai austot 2. pulka komandieris ierosināja galveno kaujas līniju nedaudz atvilkt atpakaļ gar jaunbūvēto Bērzupes — Tukuma dzelzceļu. Šo ierosinājumu arī pieņēma, jo tādējādi tika mazliet iztaisnota fronte. Tā pēc jauno poziciju ieņemšanas, krievi neatlaidīgā uzbrukumā mēģināja par katru cenu izlauzties cauri 2. p. un kapteiņa Laumaņa fizelieru bataljona aizstāvēšanās līnijai, bet viņu desmitkārtīgie triecieni sabruka varonīgo aizstāvju ugunī. Kapt. Laumaņa vīri atkal pierādīja, ka viņi ir nesatricami cīnītāji — ar dzelzs nerviem. Leitnants Pīterāns, 1. un 2. šķiras Dzelzs krustu kavalieris, draugs katram grāvju zēnam, vienmēr droši veda savu 1 rotu prettriecienos, no kuriem dažkārt atgriezās tikai daži desmiti cīnītāju. Smaidot viņš mēdza teikt: „Uzvara vēl nenes lauru vainagu, bet zaudēt ir kauns."

1. pulks pltn. Galdiņa vadībā Zvejnieku augstieni mēģināja atgūt koncentriskā uzbrukumā. Virsleitnanta Bērziņa rotai bija uzdevums uzbrukt Vanagu — Zvejnieku virzienā, bet vltn. Pauzera rotai, izmantojot Džūkstes purva sedzi, apiet Zvejniekus un uzbrukt no ziemeļiem. Klajā un atklātā apvidū vltn. Bērziņa rota nespēja virzīties uz priekšu, kaut arī mūsu artilērijas uguns to atbalstīja. Rota bija iekļuvusi ļoti bīstamā ienaidnieka ugunī, tai vajadzēja atkāpties. Virsleitnanta Pauzera rota gan nonāca augstienes aizmugurē ziemeļos no Zvejniekiem, to pamanīja kāds krievu bataljons, kas rotu sāka ielenkt. Baidoties no drošsirdīgo latviešu pārgalvībām, krievi raidīja pret rotu vairākos uzbrukuma viļņos arī aviāciju ar klāja ieročiem un bumbām. Stāvoklis kļuva ik mirkli bīstamāks. Krievu ķēdes aizvien ciešāk liecās apkārt latviešu vienībai. Vietām tās bija vairs tikai rokas granātas metiena attālumā. Bet vīri neizsamisa: šņākdamas skrēja viņu ložu baltis uz aplencēju ķēdēm. Mongoļi krita kā nopļauta zāle, bet kritušo vietā nāca desmitiem citu. Beidzot krievi rotu ielenca no visām pusēm, taču Pauzers nezaudēja drosmi. Lai triecienā izlauztos no ielenkuma, viņš visus sapulcināja puslokā ap sevi. Un tieši tajā brīdī, kad Pauzers bija izraudzījis vietu triecienam un sauca uz zēniem „Surpu!", kāda krievu lidmašīna nometa savu bumbu kravu. Arī citas lidmašīnas meta bumbas, bet tās par laimi trāpīja tikai krievus, kas centās mūsējiem nogriezt atkāpšanās ceļu. Bumbu apdullinošā detonācija uz brīdi krievu rindās radīja sajukumu, ko veikli izmantoja Pauzers, kas ar vīriem metās, pāri dziļajiem, kūpošajiem krāteriem, paķerot līdzi arī vairākus krievus. Melni apsvilušie un dubļiem notašķīti pauzerieši atgriezās pie savā pulka. Daudzus gan no viņu vidus bija paturējis nāves lauks un kūpošās krāterveida bedres.

Šai dienā vietējā rakstura cīņas notika pie Vanagu mājām 1. p. 4. rotas sektorā. Rotas kreiso spārnu varonīgi aizstāvēja Edvīna Zemīša vadītā patšautene, kas nemitīgi sēja nāvi uzbrucēja rindās.

Citkārt kautrīgais un izpalīdzīgais Iecavas Sēlietis tumšmatainais zēns, tēvzemes aizstāvju rindās bija kļuvis ciets un nelokāms, kad raidīja savas nemaldīgās lodes uz sarkano ķēdēm. Šinīs un iepriekšējās kaujās krita daudzi mīļi draugi un cīņas biedri. Starp tiem arī rotas rakstvedis dižkar. Tepfers (rada Iecavas aptiekas īpašniekam Tepferam).

Krievi savus uzbrukumus turpināja arī Lestenes telpā, bet vācu vienības šoreiz tos sekmīgi atvairīja. Džūkstes virzienā krievu spiediens bija jūtami atslābis un 7. p. bez lielas piepūles nosargāja savu iecirkni. 27. decembrī krēslai iestājoties 6. pulku sāka nomainīt vācu 93. divīzijas 276. p., jo 19. divīzijai bija paredzēti pārgrupējumi. Augstākā priekšniecība bija izlēmusi ar kauju atiet uz Jāņukroga pozicijām, no priekšējiem grāvjiem vispirms nomainot stipri cietušos 1. un 2. pulkus, kā arī sarukušo kapteiņa Laumaņa bataljonu.

6. pulka II batljons majora Zālīša vadībā, pēc tam, kad vācu 276. p. ieņēma pozicijas Annenieku rajonā, sāka atiet pa Brūnmuižas — Lestenes pelēko lielceļu uz Jāņukroga sektoru. Pa ceļam krievu kaujas lidmašīnas stipri apšaudīja kolonnu, tā kā bijām spiesti virzīties tikai pa ceļa grāvjiem un tuvējo mežmalu. Par spīti mūsu piesardzībai un grenadieru instinktam, atejot mēs zaudējām piecus vīrus. Komūnistu lidmašīnas nepārtraukti bēra uz mūsu galvām savas bumbu kravas un ložu strūklas, ko valsts vergi tiem sarażojuši brīvo tautu iznīcināšanai.

(Turpinājums sekos)

ALAs kongresa delegātu un viesu ievērībai

Laikus pieteiktiem delegātiem Apvienības sekretāriāts ir izsūtījis informāciju, kas nepieciešama sakarā ar kongresu. Delegāti, kas informāciju nebūtu saņēmuši, lūgti, iebraucot Grand Rapidos, griezties visos jautājumos pie kongresa informācijas biroja vadītāja T. Zeltiņa — 340/342 Bridge St., N.W., Grand Rapids, Mich., tel. GLendale 19614. Turpat saņemama arī informācija par pārnakšņošanas iespējām. Arī pēdējā korespondence sakarā ar kongresu īsi pirms kongresa sūtāma uz minēto adresi. Kā jau iepriekš ziņots, kongresa svinīgā atklāšana notiks piektdien, pl. 2 dienā. Kongresa sēdes turpināsies arī 18. un 19. aprīlī.

JAUNAJIEM FARMERIEM

DAŽI VĀRDI PAR TABAKAS AUDZĒŠANAS SAIMNIECĪBĀM

LA 28. numurā lasām kādu C. S. rakstu par jaunkanadiešu piedalīšanos tabakas audzēšanā.

Gribu iebilst, ka lauku saimniecības nav nekādi priekšmeti, kurus saliek kopā un nosaka caurmēra cenu.. Saimniecības vērtību noteic daudz un dažādi tieši un netieši apstākļi: saimniecības atrašanās vieta, pilsētas un šosejas attālumi, zemes pamatsastāvs, saimniecības iekoptība, ēku stāvoklis u. t. t.

Jābrīnās, kā „Canadian Science" var apgalvot, ka caurmēra tabakas saimniecība maksā $100.000. Patiesībā 100 akru tabakas saimniecību var iegūt jau par $12.000, bet gan ar diezgan nolaistām ēkām un arī slikti apstrādātu zemi. Labas saimniecības cena ir apm. $40.000. Atkarībā no augstāk minētiem apstākļiem, cena var svārstīties uz augšu vai leju.

Gribētos vēl piezīmēt, ka vietējās bankas saimniecību tīkotājiem ne tikvien kā ļoti izpalīdzīgas līdzekļu sagādē saimniecības iepirkšanai, bet sniedz arī sīkākus norādījumus un padomus par atsevišķām pārdodamām saimniecībām.

Naudu aizdod uz nākošās tabakas ražas rēķina. Gribu vēl piezīmēt, ka katrai saimniecībai pastāv zināms līgums ar tabakas fabriku, neatkarībā no saimniecības īpašnieka, tātad pārdodot līgums pāriet uz pircēju. Līgums ir apm. par 20-25 akriem uz 100 akru saimn.

Tabakas audzēšanas rajons ir: Norfolka, Branta un daļēji Oksfordas apgabals (mūsu uztverē apriņķis), Simko, Delhi un Tilsanburgas pilsētu apkaimē. Pēdējā gadā audzēšanas rajons paplašinājies uz Brantfordas pilsētas pusi.

Šeit audzē vairāku šķirņu tabaku, kuras pēc 1951. g. datiem aizņēma 109.750 akrus un deva 145 milj. mārciņas tabakas, kas ienes 63,5 milj. dolarus. Caurmēra tabakas cena tai gadā ir bijusi 43.83 centi mārciņā, plūs 2 centi mārciņā iesaiņošanas izdevumiem. 1941 g. dati: 57450 akri ar kopražu 83.9 milj. mārc., kas pie 21.5 centi mārciņā deva 18 milj. dolarus.

1321 mārc. tabakas no akra 1951. g. ir caurmēra raža, kuru, zemi labi izstrādājot un stādus apkopjot, var stipri palielināt.

Ir saimniecības, kuru brutto ienēmums no viena akra tabakas ir 1000 dol.

Tā kā šie 1950 g. statistikas dati, patīkami būtu arī dzirdēt tabakas audzētāja mūsu tautieša A. domas šinī lietā, jo viņa panākumi pirmā gadā ir tiešām ievērības cienīgi un mudināt mudina ikvienu latviešu lauksaimnieku pievērsties šai nozarei. Līdz ar to ieejam veselīgākā dzīvē, esam neatkarīgi no darba devēja un nekad nevarēsim sūdzēties par darba trūkumu.

Manas domas, šo rakstu iesūtot, ir pierādīt, ka arī ar daudz mazāk līdzekļiem nekā min C. S., varam tikt pie tabakas audzēšanas saimniecības.

P. D.

LATVIEŠU VECIE STRĒLNIEKI TRIMDĀ PIERĀDĪJUŠI, KA VIŅI VAR BŪT JAUNI

Pagājušā gada rudenī, laikrakstos bija ievietota ziņa, ka J. Goldmaņa un Edv. Medņa sakārtojumā tiek gatavota grāmata — Latviešu strēlnieki mūžības gaismā. Tika lūgts, lai tie, kas vēlas to iegādāties, par to paziņotu, un ja var, atsūtītu $5.00 iepriekšējai maksai. Atsaucība bija ļoti dzīva. Tagad var ziņot, ka šīs grāmatas salikšanas darbi ir sākušies V. Štāla grāmatu spiestuvē Ņujorkā, kur tā tiks iespiesta.

Pāris mēnešu laikā, kad iespiešanas darbi būs veikti un grāmata pēc tam iesieta, to piesūtīs vispirms tiem, kas atsaukušies, ka to vēlas iegādāties. Grāmata tiek gatavota 12 iespiedlokšņu bieza. Vāku zīmējis Z. Vidbergs. Vāks būs pelēks kā mūsu karavīru kādreizējie tērpi, zobens un saule kā uz strēlnieku krūšu nozīmēm apvīti lauru un ozolzaru vijumā. Sudraba burti.

Sakarā ar lielo atsaucību godam jāmin paši strēlnieki. Latviešu vecie strēlnieki trimdā būdami pierādījuši, cik viņi var būt arī jauni. Likteņu vējos izkaisīti pa visu pasauli, viņi kā dzirksteles uguns pilni, visur latviešos aizdedzinājuši atmiņu ugunskurus par laikiem, kad latviešu karavīri, vienalga, vai strēlnieki, atbrīvotāji kalpakieši, vai viņu dēli ir nesuši cīņu laukos savas karstās sirds asinis par laimīgākiem laikiem latviešu tautai.

Strēlnieki pierādījuši, ka viņi trimdā būdami, dzīvo līdz arī visu Amerikas Latviešu Apvienībā iesaistīto latviešu dzīvei, būdami šīs Apvienības biedri. Lai gan tiem būtu bijusi tiesība savu gadu dēļ un kara laikā pārdzīvojumu pēc, lai tos atsvabina no biedru naudas maksas, tomēr neviens strēlnieks nav šo tiesību izmantojis nu jau triju gadu laikā.

Tie pierādījuši, ka to vienprātību, kāda tiem bijusi cīņu laikā, tie saglabājuši līdz šim, gads gadā vienbalsīgi ievēlēdami savu delegātu ALAs kongresam.

Strēlnieku pārstāvji, pie kuriem var augšminēto grāmatu pasūtināt un vēlāk saņemt, ir: Anglijā — vēlāk paziņos pārstāvi, līdz šim bija nelaiķis ģen. Auzāns. Vācijā — kapt. Dišlers. Austrālijā — kapt. Dzenis. Zviedrijā — Miķelis Goppers. Francijā — strēlnieks Joh. Grīslis. Dānijā — strēlnieks Aug. Kārkliņš. Jaunzēlandē — bij. organizācijas kom. loc. G. Elepans.

Grāmatā biografiskās ziņas par strēlniekiem būs tā ievietotas, lai būtu apmēram vienāds teksta garums. Tā kā daži strēlnieki ir iesūtījuši, lai gan interesantas, bet stipri plašas ziņas par sevi, tad lai tās neietu zudumā, arī grāmatā neievietotas, esam iekārtojuši īpašu strēlnieku rakstu archīvu. Daži atsūtīdami savas ģīmetnes, kuru grāmatā būs tuvu pie 200, nav uzdevuši biografiskās ziņas: kad un kur dzimis, kurā strēlnieku pulkā dienējis, vai ir kādi apbalvojumi, kad iecelojis tagadējā trimdas zemē, kāds ir ģimenes sastāvs šeit.

Uz šiem jautājumiem, tagad lūdzu nekavējoties dot atbildes.

J. Goldmans, 1003 Sherman Ave, So. Bend, 16 Indiana, U.S.A.

J. Goldmanis

PREZ. K. ULMAŅA PLĀKSNI IZGATAVOS PROF. B. DZENIS

LPB VECĀS VALDES PĒDĒJĀ SĒDE

Svētdien, 5. aprīlī, Bostonā notika Latviešu Preses Biedrības centrālās valdes pēdējā kopsēde vecajā sastāvā. LPB vēlēšanu rezultāti ienākuši pagaidām no LPB Vācijas un ASV kopas, bet trūkst no Kanadas un Austrālijas. Kopsēdē piedalījās arī revīzijas komisijas locekļi, kas sniedza revīzijas komisijas ziņojumu par valdes darbību, ko komisija atzīst par ļoti teicamu. Galvenais pārrunu temats bija vietas izraudzīšana K. Ulmaņa piemiņas plāksnei Linkolnas universitātē. Linkolnā darbojas šim nolūkam īpaša komiteja agr. J. Mierkalna vadībā, kas iesniegusi vairākus projektus, kur plāksne būtu novietojama. LPB vienojās plāksni novietot lauksaimniecības fakultātes piensaimniecības ēkas vestibilā. Telpas izmērus un vietas aprakstu nosūtīja prof. Burkardam Dzenim, kas izgatavos piemiņas plāksni metallā ar K. Ulmaņa profilu relejfā un tekstu latviešu un angļu valodā.

LPB projektē izdot brošūru par 1940./41. g. deportētiem latviešu rakstniekiem un žurnālistiem, īpaši uzsverot, kādos apstākļos notikusi apcietināšana. Interesantas ziņas saņemtas par dzejn. A. Franča apcietināšanu.

Kopsēdē konstatēja, ka teicami darbojas LPB kopas Kanadā, Austrālijā un Vācijā. Š. g. 11. aprīlī LPB pr-ks O. Liepiņš un sekretārs O. Akmentiņš Ņujorkā piedalījās teātra kritiķes Paulas Jēgeres—Freimanes 40 gadu darba un 50 gadu sabiedriskās darbības jubilejā, ko b-ba rīkoja kopā ar studenšu korporāciju Varavīksne.

O. A.

KUBAS DELEGĀTS PACEĻ BALSI LATVIJAS LABĀ

Apvienoto Nāciju Politiskajā komisijā Kubas delegāts, sūtnis Dr. E. N. Portuondo nosodīja Kremļa rīcību Latvijā, kas sagādājusi latviešu tautai nelaimi un ciešanas. Sakarā ar to Komitejas Latvijas brīvībai priekšsēdētājs Dr. V. Māsēns piesūtījis Kubas delegātam pateicības vēstuli, kurā izsaka savu gandarījumu par to, ka tas pacēlis savu balsi taisnas lietas labā un izsaka cerību, ka pasaulē izdosies nodibināt taisnību un mieru un Latvija atgūs brīvību un neatkarību.

PĀRSTEIDZĪGA IZŠĶIRŠANĀS

KO SAKA MŪSU ASIŅU BALSS?

Ja gribam būt patiesi, jāatzīst, ka nav nemaz niecīgs to latviešu trimdinieku skaits, kas ir jau izšķīrušies neatgriezties dzimtenē, kad pienāks brīvības stunda. Kaut lielā daļa latviešu no tiem sašutumā un kaunā novēršas mums tomēr, der iepazīties ar apstākļiem, kas likuši daudziem tik pārsteidzīgi izšķirties jau priekšlaicīgi. Bet asiņu balsij ir varens spēks, un liktenīgajā stundā tā daudz ko vēl grozīs.

Daži mūsu tautieši nedomā vairs atgriezties dzimtenē. Jaunajās dzīves vietās viņi labi pelna un ērti iekārtojas. Laikrakstos viņi lasa par pārmaiņām Latvijas dzīves iekārtā, latviešu deportācijām un cittautiešu novietošanu deportēto vietā. Šīs ziņas atstāj ļoti smagu iespaidu uz katru tautieti. Liekas, ka dzimtenē visa kultūrālā dzīve ir sabrukusi, iedzīvotāji, izņemot komūnistu partijas biedrus, dzīvo pusbadā un savstarpējās izspiegošanas atmosfairā. Salīdzinot tagadējās Latvijas un trimdinieku jauno dzīves vietu kultūras līmeni, īpaši, pilsoņu brīvību un ērtības, liekas, ka kultūras cilvēks nemaz nedrīkst domāt par ērtību pasaules atstāšanu un atgriešanos izpostītā un izmērdētā zemē, kur, boļševiku varai sabrūkot, pārējās laikā dzīves standarts vēl var pazemināties.

Ienīstot boļševikus un iedomājoties viņu necilvēcīgo rīcību, trimdinieks savā iztēlē var aiziet vēl daudz tālāk nekā minēts iepriekšējās rindiņās. Tāpēc jāsaprot tie tautieši, kas jau izšķīrušies neatgriezties dzimtenē. Bet reizē ar to vēl un vēlreiz jāpārdomā, vai šī izšķiršanās nav pārsteidzīga, vai iespējams jau tagad pateikt, ko katrs no mums darīs tanī brīdī, kad boļševisma briesmas būs likvidētas un sakarā ar to būs iespējams atgriezties dzimtenē.

Vispirms jājautā, kāda izskatīsies Latvija tanī laikā, kad varēsim atgriezties savā valstī. To laikam gan neviens tagad nevar pateikt. Tikai no atbrīvotās dzimtenes būs iespējams saņemt pareizu informāciju par tās stāvokli un iespējām. Tur būs palicis kāds tuvinieks vai paziņa, kam nebūs iemesla sniegt jautātājam nepareizu informāciju. Ja tāda dzimtenē nebūtu, tad iespējams deleģēt no jaunajām dzīves vietām izlūkus un saņemt no tiem aculiecinieka informāciju. Pieņemsim, ka tā būs ļoti drūma: jāatjauno dzīves iekārta, jāiegulda līdzekļi, sviedros jāstrādā. Citiem vārdiem — jāceļ jauna Latvija.

Domājot par šīm iespējām, neaizmirsīsim, ka mēs, latvieši, tagad neesam vairs tādi svešinieki citām tautām, kādi bijām Latvijas republikas tapšanas un tās pirmajos gados. Tad mūs nepazina un nezināja, kāds mūsu kultūras līmenis un ko mēs spējām. Tāpēc citu tautu izturēšanās pret mums bija diezgan atturīgi vēsa un piesātināta ar neuzticību. Mēs bijām novērošanas objekts, kuram citi ne labprāt sniedza materiālu palīdzību, bet ja to darīja, tad pret dārgu samaksu. Tagad mūs pazīst visa kultūrālā pasaule, pazīst īpaši darbā un centībā iekārtot savu dzīvi pēc labākiem paraugiem; vēl vairāk — apbrīno mūsu ātros sasniegumus un darba spējas. Tāpēc arī latvieši tagad var cerēt uz materiālu atbalstu līdzīgi tām Eiropas tautām, kurām jau vairākus gadus tiek sniegta palīdzīga roka saimnieciskās dzīves atjaunošanai pēckara gados. Protams, tagad vēl šī situācija nav pārredzama. Iespējams, ka citas valstis būs tieši ieinteresētas mūsu valsts demokratiskās iekārtas nostiprināšanā un tās kultūras līmeņa celšanā. Paši tautieši dzimtenē arī neatgriezīsies tukšām rokām. Financiālā ziņā grūti iedomāties atjaunojamā Latvijas valstī sliktāku situāciju par to, kāda bija Latvijas demokratiskās republikas tapšanas laikā.

Kapitāla izmantošanai nepieciešamas zināšanas un darbs. Laikam gan neviens nenoliegs to, ka mūsu tautiešiem tagad ir lielāka pieredze daudzās darba nozarēs nekā agrāk dzimtenē. Un kas gan var šaubīties par latvieša darba spējām? Vai svešajās zemēs viņš nestrādā daudz vairāk nekā savā laikā ir strādājis dzimtenē? Un viņam jāstrādā visrāk nepiemērots darbs. Dzimtenē viņš varēs strādāt savām spējām un tieksmēm piemērotu darbu. Tāpēc tas būs patīkamāks nekā tagad svešumā. Reizē ar to panākumi būs labāki, un dzīves ērtības ne tikai neizpaliks, bet gan uzrādīs kalnā kāpšanas tendenci. Var iebilst, ka jaunajās dzīves vietās jau daudz panākts, bet dzimtenē būs jāiesāk no gala. Vispirms, reti kāds ir nopircis sev farmu vai ģimenes mājiņu. Gandrīz visi jaunieceļotāji ir tikai iepirkuši īpašumu un maksās par to vēl ilgus gadus. Šinī laikā arī dzimtenē iespējams tikt pie sava īpašuma, ja tas nav agrāk iegūts. Bez tam jājautā, cik svešumā ir tautiešu, kas ar savu darbu un dzīves iekārtu apmierināti? Vai svešā vide un visa iekārta latvietim īsti iet pie sirds? Parasti jādzird, ka nav tā kā dzimtenē, nav iespējams iekārtoties pilnīgi pēc savas gribas un gaumes. Ja latvietis dzimtenē strādās tik čakli un grūti kā svešumā, tad viņš ātri atjaunos tur savu iedzīvi un pie tam tādu, kādu viņš vēlas.

Svešajās zemēs tautieši ne vien strādā niepiemērotu darbu, bet ziemas mēnešos daudzi no viņiem tiek atlaisti, nonāk bezdarbnieku kārtā. Latvijā darba netrūks tiem, kas gribēs strādāt ne tikai savā speciālitātē, bet arī citās nozarēs, ko agrāk latvieši nemēdza darīt, bet tagad ir pieraduši. Svešajās zemēs jaunieceļotāji pēc likumiem ir gan līdzīgi visiem citiem pilsoņiem, bet prakse liecina, ka daudzos gadījumos viņi netiek pieņemti darbā, īpaši tad, kad uz šo darba vietu ir pretendējuši savi cilvēki, sevišķi tais gadījumos, kad zemē ir bezdarbs. Un kāds būs darba tirgus svešajās zemēs tanī laikā, kad trimdinieks varēs atgriezties dzimtenē, to tagad neviens nevar paredzēt. Starptautiskie sarežģījumi un cīņas var iespaidot ikvienas zemes saimniecību un radīt atsevišķiem darbiniekiem un uzņēmējiem arī lielas grūtības.

NEPĀRSTEIGSIMIES

Visi minētie aplēsumi ir tikai ārēja čaumala cilvēka dzīvē. Noteicējs ir garīgais cilvēks. Pēc okupāciju gadiem dzimtenē un bēgļu gaitām Vācijā trimdinieks svešo zemju labvēlīgajos dzīves apstākļos jūtas zināmā drošībā, sāk atvilkt elpu. Lasot ziņas no boļševiku okupētās dzimtenes un salīdzinot tās ar dzīves apstākļiem jaunajās dzīves vietās, dažu trimdinieku apziņā jaunie iespaidi arvienu paliek viņu apziņas centrā. To ietekmē viņi sāk spriest par savu rīcību tanī brīdī, kad būs iespējams atgriezties dzimtenē, lai gan viņi nespēj pilnīgi iejusties svešo zemju paražās, tikumos un visā sadzīves veidā. Tā viņiem ir un paliek sveša, jo viņi pieder citai kultūrai, ar kuru viņus saista dzimtenes daba, vide un tūkstošgadīgā kultūra ar savām īpatnējām tradicijām. Viss tas pagaidām, kad nav iespējams atgriezties dzimtenē, dažiem individiem paliek ārpus viņu apziņas sliekšņa un reizē ar to neietekmē viņu domu gaitu. Bet kas notiks tad, kad dzimtenes vārti būs atvērti? Vai tad šie agrākie pārdzīvojumi neievirzīsies apziņas fokusā un nesāks ietekmēt viņu gribu? To tagad grūti pateikt. Daži fakti runā par labu šai pēdējai ietekmei; piem. atmodas laikmetā vācietis A. Vēbers pieslējās latviešiem, pārtraucot sakarus ar saviem tautas brāļiem, un bija pat latviešu laikraksta Balss redaktors. 20. g. s. sākumā viņš atgriezās pie vāciešiem. Viņa apziņas agrākie saturi, kas bija pārdzīvoti pirms pieslienšanās latviešiem, ielauzās tās fokusā un noteica viņa rīcību. Mūsu trimdinieki vēl nav aizmirsuši dzimtenē pārdzīvoto. Tas viegli var gūt pārsvaru par jauno dzīves vietu ērtībām un ar dominējošu spēku vadīt viņu gaitas uz dzimteni. Tāpēc nepārsteigsimies un nelemsim tagad vēl par to, ko darīsim dzimtenes brīvības saulei austot.

P. Dreimanis

TIRDZNIECĪBA AR PAD. SAVIENĪBU

Maskava pašreiz piedāvā tirdzniecību pārējai pasaulei, īpaši Āzijai. Bet tirdzniecība ar Padomju Savienību ir ļoti sarežģīta lieta. Krievi gan dabū, ko viņi grib, bet par saņemtajām precēm lielāko daļu maksā tikai solījumos.

Lielisks padomju tirdzniecības piemērs ir Malaja. Kādā tirdzniecības sanāksmē Indonēzijā padomju pārstāvis aicināja Āzijas valstis stāties tirdznieciskos sakaros ar Padomju Savienību, lai apmainītu savas jēlvielas pret gataviem krievu ražojumiem.

Kā atbildi sniedzam Malajas pārstāvja Gilmūra statistiku, lai pierādītu, cik īstenībā Malajai dārgi izmaksā tirdzniecība ar Padomju Savienību.

1951. gadā krievi no Malajas importēja jēlvielas $73.6 milj. vērtībā. Kā samaksu no Padomju Savienības Malaja saņēma $40,000, no kuriem kinofilmas vien bija — par $38.500.

1952. gadā krievi eksportēja uz Malaju sekojošas preces: 9 tonnas asbesta, 24 fotoaparātus, medikamentus 1.800 dolaru vērtībā. 500 mārciņu konservētu zivju un 400 mārciņu kaviāra. Kopsummā par 27.129 dolariem, no kuriem kaviārs vien maksāja $16.772.

Tai pašā laikā krievu imports no Malajas sasniedza 28.7 milj. dolaru.

SAVIENOTĀS VALSTĪS

NEBRASKĀ ATCERAS PREZIDENTU ULMANI

Archibīskapa vietnieks prāvests J. Kullītis atgriezies no ceļojuma pa Nebrasku un abām Dakotām, kur viņš vizitēja latviešu draudzes, sarunā ar mūsu līdzstrādnieku pastāstīja par saviem iespaidiem, kādus viņš guvis garajā ceļojumā.

Nebraskas universitātē Linkolnā atmiņas par mūsu prezidentu Ulmani vēl ir dzīvas. No mācības spēkiem, kas darbojušies Ulmaņa laikā, gan vairs neviena nav, bet viņa skolnieki, kas tagad ir mācības spēki, viņu piemin atzinīgi. Tie atceras, ka Ulmanis esot runājis angliski ar īpatnēju akcentu, esot bijis asprātīgs un esot devis vērtīgus norādījumus, pēc kuriem fakultāte rīkojusies savā turpmākā darbā. Tanī laikā Ulmanis bijis privātdocents lauksaimniecības fakultātē un blakus amatam vadījis Robertsa pienotavu. Šī pienotava Linkolnā pastāv vēl šodien. Šie mācības spēki piemetina, ka Ulmanis būtu varējis taisīt labu karjēru un nožēlo, ka viņš aizbraucis. Universitātes svinīgos aktos Ulmanis vienmēr tiek piemināts kopā ar citiem ievērojamiem vīriem, kas beiguši šo universitāti. Pēc prāvesta Kullīša domām piemērotākā vieta piemiņas plāksnes novietošanai būtu Lauksaimniecības fakultātes svētku zāle.

Linkolna ir dārzu pilsēta, apmēram Liepājas lielumā. Lauki apkārtnē ir auglīgi un atgādina Zemgali, tā kā Ulmanis tur varēja darboties ne pārāk svešā vidē. Linkolnā ir ap 800 latviešu. Galvojumus tiem sagādājis mācītājs Jesifers, kas šeit ieradies 1949. g. Latvieši ar savu dzīvi šeit ir apmierināti, daudzi iepirkuši mājas un iegādājušies automobiļus. Darbu tie atraduši pa lielākai daļai fabrikās, bet ir gadījumi, kur latvieši strādā kā ierēdņi Kapitolā. Pilsētā darbojas latviešu konditoreja (īpašnieks Kalniņš), kurai ir liela piekrišana.

Lielākā pilsēta Nebraskas valstī ir Omaha, bet tur dzīvo tikai ap 200 latviešu. Tur nodibinājusies neatkarīga latviešu draudze. 8. martā prāvests Kullītis ievedis amatā mācītāju T. Vēdzeli. Draudze attīstījusi rosīgu darbību. Nodibinājies koris skolotāja Zeltiņa vadībā, kas rosīgi gatavojas dziesmu svētkiem Čikāgā.

Ziemeļu un Dienviddakotas valstīs latviešus apkalpo mācītājs E. Ķiploks, kuram ir plašākā latviešu draudze. Šinī reti apdzīvotajā prēriju apgabalā pilsētu ir maz. Latvieši dzīvo stipri izklaidus. Kur vien vairāki latvieši dzīvo vienkopus, nodibinātas draudzes kopas. Māc. Ķiploks automašīnā regulāri apmeklē šīs kopas. Izklaidētos latviešus palīdz aprūpēt arī mācītāji Dūmiņš un Kramiņš, kuri darbojas kā mācītāji amerikāņu draudzēs. Lielākā daļa latviešu dzīvo pilsētās, tomēr vairāki izvēlējušies lauku dzīvi un strādā kā rentnieki vai pat iepirkuši farmas. Abās Dakotās darbojas daudzi latviešu ārsti un veterinārārsti, jo tur ir ārstu trūkums, kāpēc valdība izrāda latviešu ārstiem pretimnākšanu.

PIE INDIĀŅIEM

Vairākās vietās Dakotās ir ierīkoti indiāņu rezervāti, kur tie netraucēti var dzīvot pēc savām paražām. Pateicoties valdības piemaksām, tie var dzīvot bezrūpīgu dzīvi. Zemi viņi neapstrādā, bet nodarbojas vienīgi ar medībām un zveju. Kā lielākais dārgums katram indiānim ir šautene. Viņiem nav vēlēšanās uzlabot savu dzīvi. Viņi ir apmierināti savās nabadzīgajās un netīrajās būdās. Arī tie indiāņi, kas beiguši skolas, turpina to' pašu brīvo mednieku dzīvi.

Kāds indiānis — rezervāta pārvaldes ierēdnis, sarunā ar pāvestu teicis: „Mums, indiāņiem, ir līdzīgs liktenis kā latviešiem. Arī mēs esam padzīti no savas zemes." Tas bija Su cilts loceklis. Šī cilts, kuru mēs labāk pazīstam zem siuksu vārda, savā laikā bija viena no kareivīgākām indiāņu ciltīm.

A. Zv.

ŅUJORKĀ

Būvuzņēmēja Jāņa Risberga jauncelto māju Babilonā, L. I., Ņujorkā iesvētīja mācītājs Grauds 1. Lieldienās. Tanī pat dienā mācītājs R. Zariņš nokristīja Risberga dēlu Jāni.

ROČESTERĀ (N.Y.)

Latviešu sestdienas skolas darbā iesaistījies skolotājs J. Ozols. Ar viņu skola iegūst ne tikai piedzīvojušu audzinātāju, bet arī uzņēmīgu skolēnu pašdarbības rosinātāju, jo J. Ozols trimdas laikā Vācijā sekmīgi debitēja Eslingenas latviešu teātrī.

Daugavas Vanagu Apvienība Ročesterā ieguldījusi pirmo dāvinājumu — P. Mantinieka apgāda izdoto „Latvija", bet kāds apvienības biedrs skolai dāvājis Latvijas karti. Turpmāk vajadzēs rast veidu, kā papildināt skolas mācības līdzekļus, lai vienu otru no mācāmiem priekšmetiem padarītu uzskatamāku un skolēniem vieglāk piesavināmu.

Daugavas Vanagu Apvienības Ročesterā biedru gadskārtējā sanāksme notiks sestdien, 25. aprīlī, plkst. 18.30 — 999 Exchange Str. Darba kārtībā: protokola pieņemšana, valdes un revīzijas komisijas ziņojumi, veiktā darba novērtēšana, amatpersonu vēlēšanas, darbības plāna apstiprināšana nākamajam darbības gadam un dažādi jautājumi. Visiem biedriem ierašanās obligāta.

Apvienība paredzējusi 9. maijā atzīmēt dibināšanas dienu ar internu (ar ievestiem viesiem) sanāksmi. Tuvāki norādījumi sekos.

GRAND RAPIDOS (MICH.)

Latviešu Nacionālā Centra nodaļas Grand Rapidos jaunievēlētā valde amatus sadalījusi sekojoši: priekšsēdis Fr. Barevics, vicepr-dis L. Rozentāls, sekretārs J. Celmiņš, kasieris J. Kanelis, loceklis P. Vaseris. Par delegātu ALAs kongresam valde izraudzījusi Fr. Barēvicu.

No vietējās latviešu biedrības kongresā kā delegāti piedalīsies b-bas priekšnieks V. Vītiņš un viņa vietnieks O. Lēmanis, bet no Grand Rapidu un apkārtnes ev.-lut. draudzes, draudzes priekšnieks E. Pētersons.

V. Z.

CEĻA VĀRDI

Kad tu jūti, kā sāc cilvēkus vairāk nicināt nekā mīlēt, tad ir laiks; ej vientulībā uz brīdi un atpūties. Tad iesi atkal ļaudīs un starosi.

•

Neviens neizteic savu dziļāko ziņu, un tas, kas mūs attur, nav bailes, jo arī uz nāves gultas, kad vairs nav jābaidās, mēs nerunājam. Ne savam tuvākam, ne mīļākam mēs to nesakām. Vientuļi mēs nākam pasaulē, vientuļi mēs aizejam.

J. Rainis

M. Kovaļevska

PAVASARĪ

ATBILDE KĀDAI VĒSTULEI. — AR AUTORES ZĪMĒJUMIEM

III

Un kamēr viņi tā sarunājas, visa mana iekšpuse, sirds un prāts tīko pārvērsties matrozī vai kuģa puikā, rāpties mastā un skatīt tāļus apvāršņus. Kur gan īsti nav braukājis šis sāļuma un jūras smakas piesūcies vecais kuģis! Varbūt bijis pat Afrikā, tur cilvēki melni kā velni. Varbūt Italijā, Spānijā — ak jā, — kā gribas skatīt pasauli!

„Un kaijas! Vai tu redzi — kaijas ar krūtīm pret vēju!"

Veči nospļaujas. Kas tādus putnus neesot redzējis? Maitas — vienmēr izsalkušas un rijīgas. Šorīt nocēla maizei desu!

Mēs smejamies.

Bet tad, ne no šā ne tā, mums piegāzelē kāds puisis. Stūraina seja, iedauzīts deguns, ap kaklu drískains kaklauts. Cepure ar pusnagu. Pa visu vaŗa krāsas krūti enkurs ar čūsku.

„Skaties — sievietes!" Viņš apcērt mūsu vidukļiem pārāk draudzīgas, pārāk knaibīgas, spalvainas un darvaini melnas rokas.

Mēs iespiedzamies.

Tagad smejas vīri. Smejas ar vēja svilpēm zobos. Darvas puisis grūž klātu muti:

„Nu — kā būs...?"

Pēkšņi sirds atjēdzas trakās bailēs. Auļo klupdama.

Dullā, neprātīgā, kas tevi dzina rāpties kuģī? Ko tagad pasākt, kā tikt vaļā! Tādai reizei pļaukas neder. Piekaus pašu!

Laikam bailes sagrābušas arī čivulīgo Griķīti.

Mēs ar acīm lēcam Daugavā, meklējam laivu.

Meitenes un abi puiši jauki vizinās, neskatās uz mūsu pusi.

Brīdi vēl atvairīgi jokojam, smaidām vīriem, bet tad reizē, kā norunājušas, paceļam rokas, mājam ar mutautiem, saucam un ūvinām: „Mei-ī-tenes!"

Varbūt tā kladzina arī vistas šaurā sētā, un viņas dzird vēl aiz desmit sētām, bet šeit — vējš aizrauj mūsu balsis uz otru pusi — kā pīkstus. Taču meitenes pamanījušas mūsu roku izmisīgos mājienus. Laiva šūpojas šurpu, Daugavas vidū kā ūdens roze Anniņas dzeltenā cepure.

Mēs tā īsti neapjēdzamies pat laivā. Es nevaru iedomāt, kā spēju pērtiķa ātrumā norāpties pa jūdzi garo un stāvo virvi, kā noreibusī galva neievēlās Daugavā.

Bet nu laimīgi peldam uz krasta pusi. Mēs gribam puišiem atlīdzināt aizkavēto laiku. Sametam naudu.

„Nē," puiši vīpsnā, „tā gan nemēdzam pelnīt kortelīti."

Viņi paceļ cepures un izsēdina mūs krastā. Mēs vēdinām rokām un mutautiem — puiši attālinādamies, baltu zobu smaidiem, vēdina cepurēm.

„Džentlmeņi, īsti džentlmeņi," priecājas meitenes, kas nekāpa kuģī.

„Mums gadījās viens briesmīga skata Džonis, īsts ostmalas Džonis. Teica, esot no Zaķu salas. Un aicināja vakarā uz randiņu. Nobučoja!" tā mēs, un stāstām visu, kā bija.

„Brīnišķīgi. Kā jūras laupītāju dēku romānā. Varonis!" Austriņa sajūsmā lauza rokas. Viņa tā smejas, ka cilājas viss muguras kūkumiņš. Viņa arī gribētu rāpties kuģos. Mēs puškojam dēku aizvien jocīgāku vai biedīgāku. Klaigājam, pārtraucam viena otru. Skatīt pasauli sešu pāru acīm ir tas pats, kas lasīt sešas grāmatas. Katra no mums redzējusi, uztvērusi, domājusi citādi. Ja to varētu aprakstīt! Palete un krāsas šoreiz neder. Kā tu bildē gāzelēsies, aizsmakušu balsi brēksi: „Nu, kā būs!?" Kā nospļausies ar treknu skaņu, svilpsi vēju starp zobiem?

Pie steķiem piestāj baltu sānu kuģis. Mēs braucam, matiem kā slotām, sejām pret vēju. Dažreiz acīs ielec kuģa kulstītās ūdens šļakatas. Ceļā kuģis šur tur piestāj krastam, uzņem jaunus braucējus. Mēs atskatāmies. Klājs cilvēku biezs. Un kas te tipu! Visi kā iesēdināti lielā gleznā un ļauj uz sevi skatīties. Viņiem pāri slīpa saules gaisma. Tāds savāds kutekļis sirdī. Kur slēpjas Dieva lielā izdoma? Viņš neatkārtojas nevienā sejā, nevienā kalsnā vai tuklā augumā, rokā un kājā, pat drēbju krokā ne!

Acis pārēdīsies. Pārplīsīs.

„Kā man patīk dzīvot. Just un redzēt! Es gribu būt mūžīga — negribas kādreiz mirt."

„Mūžīgs tas, kas bagāts līdz debesīm. Un tāds ir tikai Dievs." Kāda no mums laikam grib būt ļoti gudra. Kas tā bija, kas to teica?

„Paskaties labāk tai sievā!"

„Par daudz vāja!"

„Jā, reiz, senos laikos Dievs, mīlēdams arī jokus, no slotas kāta izdrāza kādai sievai augumu, bet steigā aizmirsa uzspraust galvu. Taču sievai bija attapīgas kājas, tās aiztecēja Dzegūžkalnā pie baltās kazas un palūdza ragaino galvu — tikai vienai dienai, pasauli apskatīt! Ragus paslēpa zem lakata. Bet varbūt tās ir matadatas? Un kur bārzda?"

Sieva uzmet mums aizdomīgu skatu, bet mēs jau smaidām citai, kas apaļa kā saule, tikai nespīd.

Es pētu puisi ar glēvi nokārušos muti, vasaras raibumiem pār visu degunu. Tas noderēs krogus skata kompozīcijai, kaut kur dziļumā. Priekšplānā baigais kuģa Džonis. Esmu iedomājusies zīmēt ostmalas krogu skatus. Ir dzirdēts par „Melno Bumbu", arī par „Zaļo krogu". Stāstītājs laikam bija Padegs. Derētu pašai redzēt. Un rūtu lakatu sievu, kas noliekusies pār grozu, arī Austriņa domā, vajadzētu tūliņ uz vietas slepeni uzmest papīra strēmelītē. Bet nav zīmuļa, nav papīra.

Mēs izkāpjam Rīgas krastā plušķainas, sagumzītas, vēja aprautām un sūrstīgām sejām, krāsu apžilbušām acīm, jaunu iespaidu pilnām krūtīm, un jūtamies ir smagas un noreibušas, ir izklaidētas un spara pilnas.

Vējš aizpūtis saules balonu Pētera baznīcas torņa vakaru pusē. Daudzi nami un Iekšrīgas veclaicīgās punduru mājiņas, šaurās līču ločiņu ieliņas jau ieburtas zilās ēnās. Mēs iznākam uz bulvāra. Trinkšķ tramvaju zvani, pirb gājēji. Visi tādi gaiši, mundri, — meklē tikai saules pusi. Dāmu galvas rotā pavasara modes ausīgās cepures.

Griķīte nav vairs dēku meitene. Nav vairs naivais kanārijas putniņš. Kaut vēja sajauktiem matiem un uzirušu zeķi, viņa pārvērtusies dāmā. Ar lietpratīgu aci slīd gar veikalu greznajiem logiem, un visā viņas gaitā svešāds cēlums.

„Paskatieties, jau vasaras kurpes kā spēles. Man vienmēr ārkārtīgi paticis pavasaris. Viņā tik daudz rotaļīga šarma, acīm tik daudz jaukuma."

(Nobeigums 6. lpp.)

PASAULES TALKA AUGSIM VIENOTI LATVIJAI

SKAUTIEM GAIDAM

PIEŠĶIRTAS ĢEN. K. GOPPERA FONDA BALVAS

2. aprīlī, pieminot Latvijas Skautu Prezidenta ģenerāļa Kārļa Goppera 77-to dzimšanas dienu, Ģenerāļa Kārļa Goppera Fonda valde paziņo, ka no 1948. gadā Fondam iesniegtiem 16 autoru 20 darbiem literātūrā, 4 autoru 23 darbiem mūzikā un 1 autora 8 darbiem tēlojošā mākslā, par vislabāk atbilstošiem fonda noteikumiem, t. i. tādiem, kas veicina latviešu jaunatnes (vecumā no 8 līdz 18 gadiem) audzināšanu skautisma garā, atzina:

a) Literātūrā — Jāņa Sirmaņa pasaku Kriksis, piešķirot autoram prēmiju 125 dolarus;

b) Mūzikā — Voldemāra Ozoliņa divbalsīgās dziesmas Dedziet sirdis un Pret sauli lido cīrulis, piešķirot autoram prēmiju 125 dolaru;

c) Tēlojošā mākslā — J. Soikāna asējumu Zobena pasniegšana, piešķirot autoram prēmiju 50 dolaru.

A. Raiskums, Latvijas Skautu Prezidenta ģenerāļa Kārļa Goppera Fonda valdes priekšsēdis.

PATEICĪBA

Latvijas Skautu Prezidenta ģenerāļa Kārļa Goppera Fonda valde ar šo izsaka savu pateicību cienījamiem autoriem un māksliniekiem, kuri 1948. gadā bija iesnieguši Fondam savus darbus godalgošanai.

Īpatie godalgošanas noteikumi neatļāva ievērot citādi augstvērtīgus darbus, bet ļoti aprobežotie līdzekļi piespieda valdi izšķirties tikai par vienas godalgas piespriešanu katrā pārstāvētajā mākslas nozarē.

Izjusta pateicība arī dzejniecei Elzai Ķezberei, kritiķim Vitoldam Kalmem, prof. Helmāram Pavasarim, komponistam Albertam Jērūmam, gleznotājai O. Kuncītei—Baltgalvei, un gleznotājam Fr. Miltam, kuri kā lietpratēji bez skautu organizācijas locekļiem piedalījās iesūtīto darbu vērtēšanas komisijās.

Tā kā starp visiem iesūtītiem darbiem atrodas arī daži neiespiesti oriģināldarbi, kuru autoru dzīves vietas Fonda valdei nav zināmas, tad lūdzu minēto darbu autorus, pieprasīt tos fonda valdes priekšsēdim: A. Raiskumam, 421 N.W. 11th St., Apt. 2, Oklahoma City, Okla, U.S.A.

72. RĪGAS SKAUTU NODAĻA

72. Rīgas vienības Toronto nodaļa Otavā savā īsajā darbības laikā jau attīstījusi rosīgu darbību enerģiskā vad. v. C. Damberga vadībā.

Regulārajās sanāksmēs mazskautu pulciņi cītīgi gatavojas pirmajiem pārbaudījumiem.

29. martā nodaļa rīkoja olu krāsošanas sacensību, kurā piedalīties bija aicināta arī neorganizētā latviešu jaunatne. Labāko olu rotātāji saņēma vecāku komitejas balvas un tad arī pa krāsotai olai. Pārējās olas pildīja kopējo grozu, no kura tās iegādājās vecāki un skautu labvēļi.

Jācer, ka labi sāktais skautu kustības organizēšanas darbs Otavā ies dziļumā un plašumā par svētību mūsu tautai un tās jaunatnei.

Labas sekmes un iespējami drīzu patstāvīgas vienības izveidošanos novēl Ķīvīte

Valdemars Kroders

MANA NEUZTICĪGĀ MĪĻĀKĀ

PĀRDOMAS KĀDĀ KALNĀ RĀPJOTIES

Tā kā 10.000 pēdu bija jau pati Hazaras ieleja, tad vēl bija jākāpj tikai 1000 pēdas, lai atrastos vienpadsmit tūkstošus virs jūras līmeņa, un tas ir jau visai ievērojams augstums. Varbūt arī, ka līdz zināmai augstuma robežai cilvēki domā vēl zemas domas, bet, paceļoties pāri tai, domas kļūst citādas, tās pieņem debešķīgas īpašības. Varbūt.

Rūgtās domas, kas, Pandžabas līdzenumā dzīvojot, man bija saaugušas pāri galvai, sāka nīkt augumā, līdzko es pats pacēlos augstāk. Jā, es varēju tās saredzēt jau no augšas, visai lielu skaitu rūgtu un saldenskābu domu, kā runātājs noraugās pūlī no tribīnes. Man likās, ka es pat saskatu atsevišķas sejas un pazīstamus vaibstus. Es turpināju pacelties augstāk.

Brīžam uzpūta vējelis, un pavilka man gar ausīm skaņas no ielejas. Klausoties no kalngala, kurā es līdz pusei biju jau uzvilcies, Hazaras ielejas trokšņi bija visai vienveidīgi. Tie radās, savienojoties bungu rībonai, kas cēlās no dūkām un indiešu svilpēm. Vientuļos nostūros mācījās jundinieki, pa reizei novilkdami kā ar asu, baltu zīmuli uz tumšā, aizsmakušās bungu vārīšanās fona. Hazaras ieleja bija militāra. Te vēl bija Radjarda Kiplinga Indija. Pats Kiplings, nederīgais zaldāts un sapņotājs, bieži vien bija tā vilcies kalnā, kad izlavījās no kazarmām paklejot, un ik reizes viņš vējā saklausīja tos pašus trokšņus. Skaidrs, ka ar tiem bija pilni viņa dzejoļi un stāsti. Likās droši, ka vienmēr, kad atvēršu kādu Kiplinga grāmatu, es izdzirdēšu Hazaras ieleju.

Kad vējš sagriezās un nesita no ielejas, bet maigi uzplūda no tālākiem kalniem, iestājās pilnīgs klusums. Varēja saost vienīgi sausās zāles un vāju egļu smaršu. Kāpiens, kas man vēl bija jāveic, nebija vairs nekāds lielais. Akmens, ko es dažkārt biju tāļskatā aplūkojis no ielejas, bija jau bērna galvas lielumā. No akmens, tā teica, varot labi pārredzēt Himalaja smailes. Redzēt Himalajus, arī tā sacīja, nozīmēja ieskatīties Indijai acīs. To es ļoti vēlējos. Man likās, ka šāds seanss atrisinās vienā paņēmienā daudzas no manām domām. Par visām lietām es vēlējos nonākt skaidrībā ar šo zemi. Ja es to necietu, tad gribēju zināt — kāpēc, un ja apzinājos, ka reizēm jūtos kā tajā iemīlējies, tad — kā tas bija iespējams un kāpēc. Divas tik pretešķīgas sajūtas rūga un nedeva viena otrai mieru.

ŠAUŠALĀS PAR NETĪRĪBU

Vai angļu civīldienesta ierēdnis, kas mācēja skaitļos un vienībās aprēķināt savu sirdssāpju lielumu, teiksim, viņa sievas nāves dienā, vai baptists — amerikānis (misija tāda un tāda Indijā) vai vienkārši naudīgs franču, holandiešu vai citāds ceļotājs, viņi visi mainījās, kļuva partējiski, sentimentāli un neuzticīgi katrs savai tradicijai, līdz ko saskārās ar brūno Indiju. Piemēru bija bez skaita. Katerīne Mejo, piemēram, uztraucās līdz trīcēšanai, kad atklāja, ka indiešu pilsētās trūkst kanalizācijas un redzēja bērnus no ielas dubļiem cepjam pīrāgus. Hindu reliģijā viņa saredzēja vienīgi nievas visam, kas vien cilvēkā vērtējams, labs un radīja pāniku. Bet īpaši traki viņa bēga no netīrumiem. Un tā kā viņa neizbēgami iekāpa netīrumos un redzēja netīrumus, kur vien spēra kāju, tad galā Katerīne Mejo arī aizbēga no Indijas. Nabaga Mejo — Indijā pat mājas ceļ no govju mēsliem! Kad Mejo atgriezās ASV, viņa nekavējoties izplūdināja žulti grāmatā „Māte Indija". Bet tas jau bija tikai viens piemērs. Indiju bija apmeklējis anglis Beverlejs Nikols. Viņš nebija tik antiseptisks kā Katerīne, bet krita izmisumā par ko citu. Kā Mejo izložņāja slimnīcas un poliklīnikas, tā Nikols indiešu skolas, mūzejus un avīžu redakcijas. Viņš pēc tam atklāja pārsteigtai pasaulei, ka Indijā nav mākslas, nav gara kultūras un trūkst radoša gara un ierosmes. Nikols definēja apsūdzību grāmatā „Spriedums par Indiju". Abi autori apsūdzēja ar temperamentu, paceltās balsīs, pat brēkdami un šādā kārtā ļāva izkūņoties mazām šaubiņām, ka viņus vadījis nebija vis vienīgi objektīvitātes princips, un ka viņi nevarēja vis lielīties ar sevišķi labi kontrolētu un garastāvokļa neietekmētu domāšanu. Šaubiņas arī norādīja uz pieviltām illūzijām, aizvainotām jūtām, kā galveno viņu uztraukuma iemeslu. Viņu domas par Indiju, to vēl neredzējušiem, taču dabiski bija bijušas citādas. Jeb varbūt autori sašuta par to, ka Indija pati nekā nedarīja savā labā un sapuva aiz kūtrības? Varbūt viņi kā eiropieši godīgi nevarēja noskatīties tik daudz skaistuma vienlaicīgu, lēnu bojāeju? Katrā ziņā, eiropiešu spriedumos sīvums un dusmu karstums bija tas, kas lika pārdomāt. Bet pa tam Indija miga tālāk savos netīrumos un neļāvās izrauties no miega.

Saules pusē, kur biju sēdējis, kļuva karsti un vajadzēja rāpties tuvāk ēnai. Bija bieži dzirdēts par kalnu saules postīgo ietekmi, ja tai ļāvās. Ēna nebija tālu — uz klints, kas bija karājusies man pār galvu, auga pat vesels mežiņš. Es rāpos, gāju un līdu vēl kādas pāris minūtes, un tad es varēju atsēsties sūnās un atspiest muguru pret koku. Himalaju, saprotams, vēl neredzēja, jo tos aizsedza klinšu kalnu rinda. Es nebiju vēl pacēlies vajadzīgā augstumā. Tomēr es paliku, muguru pret koku. —

VIENS IEMĪLĒJIS JOGUS UN FAĶIRUS

Bija arī vesela rinda autoru, kas Indijā saredzēja vienīgi labo. Es atceŗējos vienu izcilu — tas bija Pols Brantens. Indija bija viņa garīgā dzimtene (tā viņš vismaz apgalvoja. Bet angļu avīžnieks, veterāns Abdulla Betersbijs, ko biju sastapis Lahorē, smējās un teica, ka šādā kārtā Brantens uzaudzinājis Anglijā veselu Indijas apsēsto sugu, un pats sev — uzcēlis trīs mājas). Indijā Brantens bija saskatījis to, ko mēdza saukt par „dzīves misiju", Indijā viņš bija arī sastapis lielākos cilvēkus. Indiju, ja vadījās no Brantena, apdzīvoja sevi pārvarējuši un neatklāto atklājuši jogi un faķīri, un bez šiem vēl bezgala maigas un mīlīgas dabas vienkāršā tauta, kas veicināja no sava vidus aizsaukto augstos ideālus un padarīja tiem dzīvi paradīzisku. Indiešu tauta, tā teikt, adoptēja savus svētos. Tāpat kā Mejo lādēja, Brantens svētīja šo zemi.

Nu, sava daļa taisnības bija katram rakstītājam. Katrs bija saskatījis kaut ko, kas tiešām bija. Taisni te arī atradās zemūdens klints, jo tik daudz pretešķību par vienu veselu savilkt nevarēja, viedokli (un eiropieši allaž bijuši uz viedokļu ieņemšanu) nebija iespējams ieņemt. Katrā jaunatnācējā, kas Indiju skatīja vaļējām acīm, pēc īsa laika sāka strīdēties un plēsties Brantens ar Mejo.

Tā kā sēdot ēnā, vējš nu bija sācis saldēt un man šķita, ka esmu sarindojis visus „par" un „pret", varēju kāpt augstāk un tuvāk kādai atziņai. Ieleju tagad aizsedza kalna mugura, pa kuru nule biju rāpies. Skats, droši vien, bija uzjautrinošs, kad bikšotais zirnēklis (es) bija cīnījies un sprīžojis augšup pa vienaldzīgo, smago kalnu — brūni zaļu un izkaltušu no vecuma un pieredzes kā pati Indija. Es vilkos augstāk. Domas visu laiku lipa pie Indijas, ne vairs tās, kas bija atrodama grāmatās, bet ko pazinu pats, pāris gadu tajā nodzīvojis.

ES PADODOS INDIJAS BURVĪBAI

Neilgi pēc tam, kad es še ierados, pārņēma „Sajūta", kas atstājusies vairs nav. Tā nebija sajūta parastā nozīmē (domās es viņu allaž rakstīju pēdiņās un ar lielo „S"). Drīzāk to varēja saukt par dzīves pamattoni, jo no šīs dīvainās vielas bija tiešām veidots viss, kas vien atgadījās, un otrādi — visam, kas atgadījās, bija šīs vielas īpašības. Tas nebija māns. To izstrāvoja apkārtne, cilvēki, tas atradās gaisā.

(Turpinājums sekos).

PĀVILS KLĀNS

ROMĀNS -- REPORTĀŽA

54. turpinājums

Dzirnavu ceļā parādījās automobilis, kas kustējās lēnāk nekā citi, ko Zilgme bija aizvadījis un gausi sagaidījis. Mašīna nepiebrauca vis pie štāba durvīm kā citas, ne arī devās uz dārza māju, kur dzīvoja virsnieki, tā iegriezās pagalma nomaļā stūrī un apstājās pie mūra klēts sienas. Tur bija daži sanitāri, kas strauji izlēca uz bruģa akmeņiem, un tūliņ sparkšķēdams pagalmā iedrāzās arī kāda ziņneša motocikls. Nezin kādēļ no visām ēkām sētsvidū saradās ļaudis — virsnieki un kareivji — un drūzmējās ap mašīnu. Arī Zilgme devās turp.

„Tas ir leitnants Leja," sacīja kāds.

Ļaudis pašķīrās. Četri vīri izcēla no mašīnas mētelī ievīstītu ķermeni.

„Beigts?"

„Beigts. Nomaldījusies granāta. Šķemba krūtīs."

Zilgmem iesitās asinis galvā.

Pie klēts durvīm, uz akmens kāpēm pakāpies, stāvēja kāds un grabināja gar atslēgu. Tad durvis smagi pavērās, atdarīdamas melnu caurumu gaišajā sienā, kritušo nolika uz dēļu grīdas un tie, kas bija tuvāk, noņēma cepures.

Pie Zilgmes pienāca kāds kapteinis.

„Šovakar ģenerālis grib ar jums runāt," virsnieks sacīja tā, it kā viņi sen jau būtu pazīstami.

Leģionārs neatbildēja. Viņš skatījās uz klēts durvīm, kas tagad lēni aizdarījās, beidzot kāda stipra roka tās piecirta, dīvaini noskanēdama apgriezās atslēgas bulta — un tas bija viss.

Kļuva pavisam krēšļains. No debesīm, no blīvajiem, satumsušajiem mākoņiem sāka ņirbēt lejup trauslas, pavisam retas un it kā nomaldījušās sniega pārslas.

Zilgme stāvēja pagalmā un raudāja, pats nemanīdams asaras.

16.

Bija agra, vēl krēslaina rīta stunda, kad pa šauru Iekšrīgas šķērsieliņu Daugavmalā iznāca veca, melni tērpusies sieviete, un drebinādamās un plecu lakatā ciešāk tīdamās, uz brīdi apstājās, lai palūkotos pāri uz viņu pusi, kur no vēl tumsas pilnās piekrastes slējās tikko jaušamu ēku grausti. Lejāk platā straume gandrīz saplūda ar debesīm, bet šai pusē, cik tālu acs sniedza, uz ielas gulēja gruveši, sadauzītas kaŗa materiālu atliekas un izārdīta bruģa akmeņu un zemju kaudzes, vīdēdamas krēslā kā milzīgu kurmju rakumu melnās kupačas. Daugava bija tukša, nekur nemanīja neviena masta, ne dūmeņa.

Sieviete noskurinājās, savilka lakatu ciešāk ap galvu un gausi aizsoļoja gar krastu. No rīta debesīm uz viņu noraudzījās namu tukšie logi, citi melni kā aiza, citi ar austošās gaismas blāvumu mūŗu atliekās. No sala drebēdama, pār gruvešiem klupdama, viņa sasniedza tiltus, iegriezās 13. janvāŗa ielā un devās uz prefektūras pusi. Ūdens gulēja melns, it kā bez kustības, un no tā pret decembŗa saltajām debesīm līdzīgi milzīgām asakām rēgojās saspridzināto tiltu žuburainās fermas. Gar dzelzceļa uzbērumu vilka ass ziemas vējš, raudams līdzi smalkas, retas sniega pārslas, iela bija tukša, drupām un sadauzītiem automobiļiem, pajūgu atliekām, lūžņiem un izārdīta bruģa akmeņu aizsprostota. Kopš tilti bija beigti un tramvajs vairs negāja, šis satiksmes nervs bija pamiris, un sieviete tikai ar pūlēm soli pa solim likdama, varēja virzīties uz priekšu.

Pie prefektūras viņu apturēja īgnu, nosalušu sarkanarmiešu patruļa, pārbaudīja viņas dokumentus un aizgāja tālāk izlaidīgā, nevienmērīgā solī, garās šautenes plecos šūpodama. Sieviete noskatījās tiem pakaļ un dzirdēja, ka kāds no viņiem atgriezdamies teica: „Kas par krunkainu purnu tādai skaistulei!" — un smējās mīkstā, dziedošā balsī.

Arī šeit vēl neredzēja neviena gājēja. Radiofona baltais nams, augšstāvos melni apkvēpis, ar izdrupušiem mūriem un tukšiem, spocīgiem caurumiem logu vietās, mēmi vērās kanālī, kur plānajā sniega kārtā uz ledus putni bija atstājuši savas sīkās pēdas. Bet no tālienes, no Kaļķu ielas puses bija dzirdama motoru rūkoņa un braucamo rīku grabēšana. Abu stūŗa kafejnīcu un Aspazijas bulvāŗa namu drupas gulēja tālu ielas vidū iegāzušās, sliedamās stāvus ar apkvēpušiem mūŗa bluķiem, sīkiem gruvešiem, vadu galiem, pussadegušu logu rāmjiem un karstuma izlocītām dzelzs sijām, un satiksme šai vietā bija nosprostota un ceļš uz Daugavmalu pa Kaļķu ielu slēgts. Viss Kurzemes frontei nepieciešamais — ieroču transporti, kaŗaspēka vienības, tanki, smagie automobiļi, lauku virtuves — viss, viss, ko vien Padomju Savienība spēja sagādāt un kaujās mest, lai salauztu šo sīksto cietoksni, kas saistīja tik milzīgus spēkus — viss plūda pa Rīgas ielām, nogriezās uz Smilšu vai Valdemāra ielu un no turienes pagriezās pret pontontiltu, kas, noslogots izbraukts un dienu un nakti pārpildīts, tikko vairs jaudāja veikt savu uzdevumu.

Gājēja mirkli klausījās ielas tālajā troksnī, bet tā bija tā pati drūmā, nomāktā dunēšana, kā citus rītus, kā visus šos mēnešus, un, šķita, nerims nekad. Viņa ievīstījās ciešāk lakatā un soļoja tālāk, pret spieķīti balstīdamās. Viņa palūkojās gaisā un redzēja tos pašus stiepļu galus, kas tur šūpojās kopš viņām dimdošajām rudens dienām, kad ložu spieti sarāva ielu dzelzceļu vadus. Viņa palūkojās uz sliedēm, kas, aprūsējušas, sen vairs nebija redzējušas riteņus un vietu vietām slēpās zem gruvešu kaudzēm. Viņa nopūtās un domās sodījās sevī. Tas bija kaŗš. Asiņains un ilgs kaŗš, kam beigas nelikās paredzamas nekad, lai kā skaļruņi cildināja uzvaras. Uzvaras, uzvaras! Ik dienu to bija tik daudz! Bet miers nenāca. Un pilsēta gulēja drupās, likdama cilvēkiem lēkt, laipot, klupt un lādēties.

Bet gājēja nekurnēja skaļi, pat klusībā viņa bijās to darīt — vai viss nebija tā, kā Dievs nolicis, kā tam jānotiek? Jo ne mats nenokrīt no cilvēka galvas bez Viņa ziņas! Vai gan kāds pārbaudījums ir par lielu, ja to vēl var pārdzīvot? Vai jel kādas grūtības var būt smagākas par tām, kas pāizcieš karotājiem — visiem tiem latviešu zēniem, kas oktobŗa dienās, dažreiz cepures pavicinādami, dažreiz skumju dziesmu uzvilkdami, bija izbraukuši sirmajai pilsētai cauri un nu turējās pie savas zemes kaut kur tālu Kurzemē, un daudzi, varbūt, nekad vairs nestaigās pa šīm ielām, šīm sagrautajām, taču pašu pilsētas ielām?

Gājēja iegriezās Marijas ielas krēslā, kur nosalušus un steidzīgus jau varēja redzēt dažus agrīnus gājējus. Citkārt dzīvā aina šai stundā tagad bija pārvērtusies. Arī šeit nedzirdēja tramvaja šķindēšanu, nemanīja zilos autobusus dūcam — ļaudis izlīdzējās kā var, gan izmantodami savu darba vietu, fabriku un kantoru transporta automobiļus, gan steidzās tāpat kājām, gan mina velosipēdu, kas nebija izputējis kaŗa jukās. Pie maiznīcām šai stundā jau sāka pulcēties nosalušas sievas un bērni — pirmie rindās stāvētāji; veselo namu logos šur tur pavīdēja gaisma, un Rīgas dūmeņi, skopās tvaiku, siltuma un dūmu strūklas vēl naksnīgajā gaisā mezdami, iesāka jaunās dienas pirmās stundas. Gājējai pretim, jo tālāk viņa devās pilsētā, nāca strādnieku un ierēdņu pulciņi, tie visi bija steidzīgi, nosaluši un kustējās rātni un manīgi kā skolas bērni, — apkārt neskatīdamies un lieki nesarunādamies, — un pa laikam viņu vidū pavīdēja kāda karavīra formas tērps, pa ielu aizslīdēja kāds limuzīns, melns un noslēpumains šai dienas ausmas brīdī, un, namu aizā spalgi tarkšķēdams un rūkdams aizdārdēja kāds kaŗa automobilis, pilns šautenēm apkārušos vīru apaļās, īsmalainās bruņu cepurēs.

No ēku sienām, no afišu stabiem, no pieminekļu pakājēm un aleju liepām Rīgas ļaudis viņu pirmajās gaitās saņēma padomju valstsvīru ģīmetnes, uzsaukumi, dekrēti un paziņojumi, un sarkanie karogi, šur un tur virs namu jumtiem un pie portāliem plandīdami, decembŗa rīta blāzmā dega koši un nemierīgi, pavadīdami ik gājēju soli, kā brīdinādami, pieskatīdami un pavēldami: strādājiet! ražojiet! nekurniet! tēvijas kaŗš prasa!

(Turpinājums sekos)

DV NIAGARA FALLS NODAĻA RĪKO

1953. G. 18. APRĪLĪ HUNGARIAN HALL, 2196 STANLEY AVE

KONCERTU - BALLI

KONCERTĀ PIEDALĀS:

Jaukts koris BEVERĪNA no Hamiltonas, dir. ALMA SKUDRA un DV NF un St. Katarīnas nod. apv. VĪRU KORIS, diriģents V. LINDE. Pie klavierēm pianiste ALBERTINA

DEJA — spēlēs NF pazīstamais itāliešu orķestris

Bufete ● Alus ● Atspirdzinājumi

SĀKUMS PLKST. 7 VAKARĀ

Ieejas maksa $1.25 no pers., skolēniem $0.50 (428)

DV SPORTA KOPA SPARTA

RĪKO Š. G. 18. APRĪLĪ, PLKST 13.00

Hamiltonā, Central Secondary School vingr. Wentworth St., N.

ONTARIO VOLEJBOLA MEISTARSACĪKŠU PRIEKŠSPĒLI

PLKST. 20.00 RAINBOV ROOM uz King un Sanford ielu krust.

ROSE UN GREEN ROOM TELPĀS

SAVIESĪGU VAKARU

Pirmais latviešu sarīkojums Hamiltonā vienā no labākajām pilsētas dejas zālēm ar parastiem ● atspirdzinājumiem un jautrību ●

IEEJA $1.00 (461)

Savus padomus un pakalpojumus piedāvāju kā:

T. EATON Co.

PĀRDEVĒJS MĒBEĻU NODAĻĀ COLLEGE IELAS 4. STĀVĀ

(esmu pusdienās no 1.30 — 2.30)

NIK. MEDNIS,

TEL. DARBĀ TR 1133, LOKĀLAIS 4125, MĀJĀS HU 9-5175

RESTORĀNS — VIRTUVE CENTRĀ

Gada apgrozījums $35.000. Izdevīgi rentēšanas noteikumi

Starpniecības aģentūra Reg. J. BLANCHET

Toronto, tel. HU 8-4841 (466)

SLOVAKU SIEVIEŠU TĒRPI

SLOVAKU TĒRPI

Te tradicionālā tērpā ir kāda skaista jauna jaunkundze no Vazecas, Ziemeļslovakijā — pašā Eiropas sirdī. Viņas skaistais tērps ir pašas pagatavots. Tas ir krokots svārks ar izšūtu priekšautu, glīts ņieburs un balta puķēm izšūta blūze. Pamata krāsa ir balta, zila vai sarkana. Slovakijā var atrast pāri par 100 dažāda veida tērpu. Illustrācijā redzamais valkājams ar augstiem zābakiem.

BREDINGA alusdarītavu akciju sabeidrība to publicējusi, lai panāktu ciešāku jaunkanadiešu vienību.

BRADING'S

BRADING BREWERIES LIMITED
OTTAWA AND WINDSOR

BRADING'S izrunā Bredings

SPORTS

SPORTA KALENDĀRS

18. aprīlī Hamiltonā notiks Ontario latviešu meistarsacīkstes vīriešiem un sievietēm volejbolā. Sieviešu klasē spēlēs TLSK I un II un Spartas vienības, bet vīriešiem Katerinas, Spartas un TLSK I vienība.

18. aprīlī College ielā 40. Toronto volejbola meistarības intermediate līgas finālspēles. Piedalās TLSK vienība.

19. aprīlī, plkst. 12, College ielā 40 Latv. Y kluba sarīkojumā Ontario latv. meistarsacīkstes galda tenisā sievietēm un jaunatnei vienspēlēs un visās dubultspēlēs.

19. aprīlī, plkst. 14, Ukr. Nat. Fed. (College un Spadina ielu st.) vingrotavā Ontario latv. meistarība basktbolā TLSK (tren. Kazaks) — TLSK (tren. Kadiķis) un draudzības spēle siev. basketbolā TLSK — kanadietes.

25. aprīlī Hamiltonā Ontario latviešu meistarsacīkstes spēlēs TLSK (tr. M. Kazaks) — Sparta.

25. aprīlī College ielā 40 kanadiešu Ontario meistarsacīkstes sieviešu volejbolā. Piedalās TLSK I vienība.

25. aprīlī, plkst. 17.30, Montreālā Centr. YMCAs vingrotavā — 1441 Drummond St., MLSK rīko Kvēbekas apg. latv. meistarsacīkstes galda tenisā un apg. meistarsacīkšu 2. apļa spēles basketbolā un volejbolā. Piedalās Norandas Rīga un MLSK.

APSVEIKUMS

TLSK sirsnīgākie laimes vēlējumi kluba volejbolistei Larisai Zviedrei un Latv. Y. kluba galda tenisistam Ivaram Avotiņam kāzu dienā. TLSK

TRIMDAS KAUSS

Daudzi sportisti divos pēdējos gados pārcēlušies no Anglijas uz dzīvi Toronto. Nonākot Kanadā tie nedibināja jaunas sporta biedrības vai kopas, bet iesledzās Kanadā dzīvojošo latviešu sportistu saimē un startē no šeit jau esošām sporta kopām. Tie sportisti, kas Anglijā pārstāvēja Trimdas krāsas un, tagad dzīvo Ontario un Kvēbekas apgabalos, nolēmuši par godu savai agrākai biedrībai Trimdai dāvāt ceļojošo kausu, kas būtu izcīnāms reizi vai divas reizes gadā, kad viena vienība komplektētos no bijušiem Trimdas sportistiem. Eventuālais atlikums tiktu nodots LSAK sporta veicināšanai.

KANADAS LATVIEŠU MEISTARSACĪKSTES

Kanadas latviešu meistarsacīkstes sieviešu volejbolā, jaunatnes un vīriešu basketbolā un galda tenisā risināsies Toronto 9. un 10. maijā.

9. maijā Greenwood vingrotavā sieviešu volejbolā sacentīsies divas Ontario apgabala labākās vienības ar Kvēbekas meistaru — Montreālas latv. sp. k., spēlējot katrai ar katru.

Vīriešu basketbolā sacentīsies Ontario un Kvēbekas apg. meistari, tāpat arī jaunatnes basketbolā.

10. maijā Toronto Tennis Table Centre telpās notiks Kanadas latv. meistarsacīkstes galda tenisā vīriešiem A un B klasēs, sievietēm, jaunatnei un visās dubultspēlēs.

9. maija vakarā paredzēts sportistu un sporta draugu deju vakars. Tuvāka informācija sekos.

VOLEJBOLS

Toronto volejbola meistarībā katrai vienībai vairs atlikusi viena spēle. Senioru līgā droši uzvaras kandidāti ir Sokoli un YMCA's igauņi, bet trešo vietu sev nodrošinājuši Latviešu Y kluba volejbolisti. Ceturtā vietā palicis TLSK un Kalev, bet sestā Ukraiņu SA, kam laikam nākošies atstāt augstāko līgu.

Senioru līgas spēļu rāmjos Lieldienu sestdienā jaukā spēlē Latv. Y klubs uzvarēja TLSK.

Intermediate līgā TLSK vienība nodrošinājusi savu līdzdalību finālspēlēs, kas notiks 18. aprīlī Toronto. Pēdējā spēlē TLSK uzvarēja igauņu E klubu.

Sieviešu līgā tiesības spēlēt Toronto meistarnosaukuma iegūšanā izcīnījušas igaunietes un TLSK sportistes, kam abām ir tiesības pārstāvēt Ontario volejbola meistarībā.

Trešā vietā atrodas TLSK 2. vienība un ukraiņu SA, bet piektā igauņu 2. vienība.

Pēdējā spēlē TLSK 2. vienība zaudēja igauņu vienībai divos setos. Šai spēlē TLSK jaunās volejbolistes pierādīja sevi par labām volejbolistēm.

DAŽĀS RINDĀS

Hamiltonas Spartas 2. vienības uzvarēja TLSK 3. vien. basketbolā ar 58:32. Spartas sastāvs: Plinte, Leja, Lēvalds, Treimanis, Tērauds, Lukaševics un Krauklis.

Toronto volejbola meistarībā intermediate līgā TLSK piedzīvoja otro zaudējumu, zaudējot trijos setos Russian CC, bet senioru līgā TLSK guva uzvaru pret Ukrainia S.A.

Toronto galda tenisa meistarībā major līgā B grupā Latv. Y klubs zaudēja finālspēlēs Donaudrims vienībai 18:24, bet senioru līgā A grupā TLSK I vienība uzvarēja Camille Hat Shop 25:15, bet TLSK II vienība zaudēja Danforth East 17:25. Ar izcīnīto uzvaru TLSK I vienība iekļuvusi kausa finālā.

Toronto volejbola meistarībā intermediate līgā TLSK uzvarēja Ukraina SA, tā nodrošinot savu līdzdalību finālspēlēs. Sieviešu līgā TLSK guva uzvaru pret Ukraina SA.

Čikagas latv. sp. kopas jaunā valde konstruējusies šādi: priekšnieks — J. Bokalders, sekr. — J. Dumpis, kasieris V. Tums, biedrzinis — E. Tiltiņš un mantzinis — V. Reinfelds.

Nujorkas latv. basketbolisti izcīnījuši trešo vietu Nūutrechtas intermediate līgā. Finālspēlēs latviešiem zaudēja Tamohavks vienībai — 53:51, bet ceturtā vietā — Pechs 40:34. Latviešu vienībā spēlēja: U. un V. Vipuļi, Kociņš, Ozols, Eichvalds, Bole, Veidis un Rozentāls.

Norandas Rīgas vienība gūst labus panākumus Norandas — Rūenas apgabala basketbola meistarībā. Pēdējā spēlē Rīga pārspējusi Classical College 56:33. Rīgas sastāvs: Štāls 24 p., Vitus 13, Šperliņš 6, Lukovskis 6, Inka 4, Marcotte 3.

DR. JĀNIS KAROLS

LATVIETIS

Praktizējis Latvijā, Vācijā un Kanadā. Sniedz dzemdību palīdzību.
Slimniekus pieņem TORONTO, 404 DELAWARE AVE
no 9—11 un no 5—7. Izņemot trešdienas. Toronto, tel. OL 1681.
Ar Harbord tramvaju līdz Halam ielai

NESŪTIET ZĀLES UZ EIROPU

pirms neesat iepazinušies ar mūsu jauno cenrādi.
Pieprasiet 1953. g. cenrādi, kas ir jau iespiests. Mūsu cenas ir daudz zemākas nekā citur Kanadā —

RIMIFONS — $2.10 par 100 tabl.
STREPTOMICINS — $0.50 gramā.

Sūtām no Eiropas uz visām pasaules malām, pat uz zemēm viņpus dzelzs priekškara. Pasta izdevumi ierēķināti. (99)

STARKMAN—CHEMISTS
463 Bloor St., West — Toronto

GIMENES GALVĀM!

Apgriežiet matus mājās. Illustrēta apmācības grāmatiņa jums parāda kā apgriezt matus jūsu mājā. Katrai FAMILY matu griež. maš. pievien. matu suku un griezues 110 V, 25 vai 60 ciklu. CSA atzīta. Nesūtiet naudu.

FAMILY HOME PRODUCTS,
1072 St. Lawrence Blvd., Montreal.

Lūdzu sūtiet komplektu. Mans cikls ir..
☐ Plāns 1-1 maksājiet pastniekam tikai $15.50 + pārsūt. izdev. ☐ Plāns 2 1 ietver pilnu cenu $15.50 un ietaupa p. izd.

NAME ....
ADDRESS ....
COUNTY .... PROV. ....

Satisfaction guaranteed or money refunded

BAZNICAS ZIŅAS

Nujorkas latv. ev.-lut. draudzes dievkalpojums 19. aprīlī, plst. 3 pp, Betlēmes baznīcā. Māc. R. Zariņš.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Archibīskapa pārstāvis A. Skrodelis ((99 Herkimer Str. Hamilton, Ont. tel.: 70136).

Prāv. A. Mitulis (16 Ray Blvd. Port Arthur, Ont.) **Fort Wiljamā**, 26. aprīlī, plkst. 3 p. p. dievkalp. Trīsvienības b-cā (560 May Str.).

Māc. E. Pavasars, (1139 Cannon St., E. Hamilton, Ont. tel. 9-3410). **Hamiltonā** 19. aprīlī, plkst. 3 p. p. dievkalp. bērniem un plkst. 4 dievkalp. pieaugušiem Trīsvienības b-cā (18 Victoria So.).

Dāmu komitejas sanāksme 26. aprīlī, plkst. 4 pp. mācītāja mājā; Jaunatnes sanāksme 30. apr., plkst. 6.30 vakarā māc. mājā.

Kristīti: Viesturs Jānis Matisons, Jāņa un Ainas d.; Kenets Donalds Lesiņš, Donalda un Veltas d.; Aivars Sidny Logins, Vladislava un Dzidras d.; Elmārs un Leons Edvards Sebrins, Edmara un Hildas dēliņi; Jānis Maris Burģelis, Roberta un Mildas d.

Māc. A. Briedis (17-8th Str. Noranda, Que.)

Otavā, 19. aprīlī, plkst. 2 p. p. dievkalp. Sv. Pāvila b-cā (210 Wilbroad).

Virdžinijtaunā, 26. aprīlī, pl. 2 pp. dievkalp. anglikāņu baznīcā.

Māc. A. Lūsis (50 Dewson Str. Toronto Ont. t. LO 2510) **Toronto Sv. Jāņa latviešu draudze**

Sestdien, 18. apr. talka Saulaines remontiem un apkārtnes izdaiļošanai. Visi mīļi aicināti. Tautieši, autoīpašnieki lūgti paši noorganizēt darba grupas. Pārējie lūgti pieteikties pie mācītāja vai A. Dobeļa kga, tel. BE 11619.

Svētdien, 19. aprīlī dievkalpojums Trīsvienības baznīcā nenotiks.

Svētdien, 26. aprīlī, plkst. 4 p. p. dievkalpojums Sv. Jāņa ev.-lut. baznīcā. Svētdienas skola.

Jaunieši, kas šogad vēlas iesvētīties, lūgti tuvākā nākotnē pieteikties pie mācītāja. Jauniešu iesvēte arī šogad notiks otrā jūlija svētdienā.

Māc. A. Čops (118 Isabella St., Toronto, Ont., tel. MI 1873). **Toronto Sv. Andreja b-cā** (Carlton un Jarvis ielu st.).

Māc. E. Bērziņš (5833 - 45 Ave. Red Deer, Alta), svētd. skola katru svētdienu **Red Deera** māc. mājā plkst. 11 no rīta.

Māc. E. Caune (10166 — 107 St. Edmonton, Alta).

Edmontonā, 19. aprīlī, plkst. 4 p. p. dievkalp. Sv. Jāņa b-cā; **Kalgarijā**, 26. aprīlī, pl. 3 pp. dievkalp. Pirmā lut. baznīcā, 7 Ave un 3 West St.

Māc. H. Kušils (4571 Goolbrook Ave, tel. DE 8394, Montreal Que.)

Montreālā, 19. aprīlī, plkst. 1 pp. dievkalp. Ascension lut. Ch. (Outermout un Blair Ave stūrī, satiksme ar Gremzie autobusu no CPR Park Ave stacijas).

Māc. V. Šēfers (659 Piccadilly Str., London, Ont.)

Vellandē, 19. aprīlī, plkst. 1 pp. Ungāru baz. dievkalp.

St. Katarīnēs 19. aprīlī, plkst. 3. pp. Kristus baznīcā, dievkalp.

Sarnijā, 25. aprīlī, plkst. 6 vak.

Londonā 26. aprīlī, plkst. 4 pp. Trīsvienības bazn. dievkalpojums.

Archibīskapa pārst. A. Skrodelis

Pāvila ev.-lut. draudzē Hamiltonā (māc. A. Voitkus, 118 Locke St. N. tel. 8-2259) dievkalpojums svētdien, 24. maijā, plkst. 17.30. Svētdienas skola svētdien, plkst. 10 no rīta.

Sadberijā, dievkalpojums svētdien, 19. aprīlī, plkst. 1 pēc pusd. Kristus baznīcā Regent St., dziesmu lapiņas. Kristīta Diana Dzintra Janitens, Gunara un Livijas Janitens dz. Jordans meitiņa. Māc. Fr. Ruperts.

Ieceļošanas, izceļošanas vīzu, pasu, dzīvokļa, darba un pavalstniecības lietas kārto

ALEKSANDRS KĀNBERGS
596 Sherbourne St., Toronto
Tel. RA 7149

Dr. A. RATINOV

Bijušais slimn. ārsts Eiropā un Kanadā. Speciālists iekšķīgās slimībās, sevišķi sirds, kuņģa, astmas reumatisma u. c.

Runā arī vāciski un krieviski
479 1/2 EUCLID AVE. RA 6708
TORONTO (552

Latviešu dāmas! Eiropas friziere
KAPSI'S HAIR STYLING
113 MAC PHERSON AV.
Starp Yonge St. un Avenue Rd
Pirmklasīgs darbs pie ilgviļņiem matu griešanas, krasošanas un skropstu kopšanas. Iepr. pieteikties pa tel. KI 4585
runā vāciski, krieviski un zviedriski

GIMENE ar diviem bērniem meklē dzīvokli ar divām istabām un virtuvi. Rakstīt R.R. 1., Markham, Ont. Pogulim. (467)

IZDODAMA nemēbelēta istaba ar virtuvi Woodbine — Danforth rajonā, 84 Oakcrest Ave, Toronto. (464)

IZDODAMA mēbelēta istaba apartamenta mājā ar visām ērtībām kungam vai precētam pārim. Zvanīt Toronto, tel. KE 5851. (469)

IZDODAMA nemēbelēta istaba un virtuve. Zvanīt katrā laikā, tel. — MI 1974. Toronto. (460)

IZDODAMA viena mēbelēta istaba. Toronto, 237 Sheldrake Blvd. (437)

S. VASARĀJA
TRANSPORTA UZŅĒMUMS
izdara pakalpojumus katrā laikā
ZVANĪT
OL 1403, Toronto (142)

FAKTI PAR KANADAS PILSĒTĀM

SUDBURY, ONTARIO

IEDZĪVOTĀJU SKAITS — 1951. gadā — 42.410

ATRAŠANĀS VIETA — 305 jūdzes uz ziemeļrietumiem no Toronto un 192 jūdzes uz austrumiem no Susanmerijas, uz CPR un CNR dzelzceļu maģistrālēm.

GALVENĀS RŪPNIECĪBAS — Niķeļa, vara un dārgmetallu raktuvju centrs. Kokrūpniecības operāciju galvenās mītnes.

THE CANADIAN BANK OF COMMERCE

nodaļa 2 Elm St. West ir gatava jums pakalpot.

THE CANADIAN BANK OF COMMERCE

ir pāri par 625 nodaļām visā Kanadā, un katra veic visas banku operācijas. Tuvākā nodaļa labprāt sniegs jums savus pakalpojumus

The Canadian Bank of Commerce

PAVASARA ZVEJAS SVAIGI

ŽĀVĒTI ZUŠI

Dabūjami visos mūsu piegādes veikalos, sākot jau ar 50c mārc.

ZIVJU ŽĀVĒTAVA BALTIC

10 Widmer St., Toronto, tel. EM 8-7000

(462)

«LATVIJAS AMERIKA» pārstāvji:

Visas DV apvienības, nodaļas un kopas ASV un Kanadā.

2. ASV:

A. Lācis, 1800 E. 18th, St., Brooklyn 29, N. Y. Tel.: DEway 9-8280.

A. Augstums, 1634 N. Str., Lincoln, Nebr.

M. Blukis, c/o Mr. Knopflo, 624 Boehlke St., Saginaw, Mich.,

Ed. Dobelis, 123, First St. S. E. Waverly, Iowa.

O. Dikis, latviešu grāmatnīca, R. 2, Waverly, Ohio.

P. Dubovics, Quaker Lane, Hyde Park, New York.

Arvids Eglītis, 2405, 22nd St., East Minneapolis, Minn.

K. Irbenieks, 4937 Mead Ave, Cleveland 27, Ohio.

J. Kājiņš, 600 Tremont St., Boston, Mass.

Rūd. Krafts, Zion Lutheran Church Dalton, Minn.

R. Krūklītis, Latviešu grāmatnīca, 1109 E. Grand River Ave, East Lansing, Mich.

Jānis Lazdiņš 3710 N. Meridian St., Apt. 224, Indianapolis 8, Ind.

Jānis Miķelsons, 67, Mercella St. Boston — Roxbury 19, Mass.

A. Ozoliņa, 1335 N. Orchard St., Chicago, Ill.

A. Punka, 1417, Park Road N.W Apt. 4, Washington 10, D.C.

J. Paucītis, 2116 North Capitol St., Wash, D. C.

V. Puriņš 1043 Baldwin S. E., Grand Rapids, Mich.

J. Runikis, 6228 20th Ave, N.E., Seattle 5, Wash.

Jūlijs Šakne, grāmatu un laikrakstu apgāds, 537 James Str., Syracuce, N. Y.

J. Sobolevskis, 2711 „W" St. Lincoln, Nebraska.

G. Šmita grāmatnīca, 19 Prospect St. Poughkeepsie N. Y.

Mr. Jānis Upesleja, 1209 S. 18-th St. Milwaukee 4, Wis.

Miss Biruta Ziemina, 920 W. Lovell St., Kalamazoo, Mich.

T. Tērauds, c/o Mr. H. Hamilton 7151 Euclid Rd. Cincinati 27 Ohio.

Rev. J. Turks - 1251 W Lowel St. Kalamazoo Mich.

Jāņa Zabaka grāmatnīca, 1216 Bonita Ave. Berkaley 9 California.

KANADĀ:

P. Avotiņš 854 Bathurst Str., Toronto. Tel.: KE 3884.

V. Batraks P. O. Box 1060 Sta. Toronto 9, On.

A. Cauka, Latviešu grāmatnīca, 474 Princess Ave, London, Ont. Tālr.: 71384.

Mr. J. Celms, 849 Mc Rae St., Niagara Falls, Ont.

„Daugavas Vanagu" grāmatnīca 123 Huron St., Toronto, Ont.

V. Dreifelds, grāmatnīca, 91 Poplar Ave, Kirkland Lake, Ont.

Olģerts Gebauers, 37 Strathcona Ave. So. Hamilton, Ont.

E. Juškevskis 608 York St. Hamilton, Ont.

A. Kānbergs, Rakstu un darbu pakalpojumu birojā, 596 Sherbourne St., Toronto. Tel.: RA 7149.

Vilis Kaļiņš, 21 Denison Rd. West, Weston, Ont. Tel. CHerry 1-2068

Mr. V. Kārkliņš, grāmatnīca, 127 Regent Str., N. Sudbury, Ont.

R. Kalniņš, Muskoka Sanatorium P/O Muskoka, Ont.

V. Kopels, 609 Yong Str., Art Handicraft, Toronto, Tel. EM 4596

Marta Kuncāne, 47, Beulah Ave. Hamilton. Ont.

Artūrs Ķīvītis, Hurdman's Bridge, Box 164, Ottawa, Ont.

L. Lidums 27 Wiley St., St. Catharines, Ont.

Puķu veikals „Lotus", 854 Bathurst St. Toronto, Tel. KE 389.

K. Skuja, 20 William St., W. Waterloo, Ont.

Mrs. Leonija Ozolkalne, 460 E. 6th Ave., Vancouver, B.C.

V. Ziediņš, Latviešu grāmatnīca, 92 Morse St., Toronto, Ont.

Mr. O. Zilkalns, 6745, Cole St. Luc Rd., Apt. 3, Montreal, Que.

3. Vācijā

Andrejs Ozoliņš, Apgāds un grāmatnīca, (24b) Eutin/Holst., Rettberg—Kaserne.

Mr. V. Pomelnieks, „DV grāmatnīca", Wilhelmsburg, B 1—8. 14a Ulm/Donau.

Abonēšanas maksa: 1 mēn.: DM 6.-, 3 mēn.: DM 11.-

4. Anglijā

Daugavas Vanagu Fonda grāmatnīca, 72 Queensborough Terrace London W2

Abonēšanas maksa: 1 mēnesis 7/-, 3 mēneši 20/-

5. Francijā:

Madame K. Birznieca, 31 rue de Seine, Paris 6.

Abon. maksa. 1 mēn. 400 franki, 3 mēn. 1000 franki

6. Dānijā:

Mr. K. Reitmanis, Box 292, Kobenhavn, Danmark.

Abon. maksa: 1 mēn.: 4,50 D. Kr.

7. Zviedrijā:

Information, Postgiro 35—61—40 Stockholm. Pasta adrese: Box 12134. Information (L. Am.) Stockholm, K.

Abon. maksa: 1 mēn. 4 Zv. Kr.

8. Austrālijā:

D.V. Sidnejas nodaļa, Mr. B. Everts, 6. Chertsey Ave, Bankstown, N.S.W.

Abon. maksa: 1 mēn. 8 šiliņi.

Mr. E. Liepiņš, 6 Booreea ST. Lidcombe, Sydney, N. S.

Mr. A. Priedīts, grāmatnīca „Rīga", 76 Judd St., Mortdale Sydney.

9. Venecuēlā:

Mr. J. Henkuzens, Urban. Michelenal S.— 14, Valencia.

Abon. maksa: trimstris 15,40 bol.

Laikrakstam „LATVIJA AMERIKĀ"

123 HURON ST. TORONTO, ONT., CANADA

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu Latvija Amerikā ....

līdz .... uz .... mēnešiem uz šādu adresi:

Mr, Mrs, Miss ....

....

Pievienoju money orderi, čeku vai skaidrā naudā $

.... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai

(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St., Toronto Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lāci, 209 Ave P, Brooklyn 4, N.Y. Tel. DEwey 9-1012.

PAVASARĪ

(Pārnesums no 4 lpp.)

„Kam nav paticis pavasaris? Bet eksāmeni!"

„Vai, meitenes! Jūs mani pamodinājāt. Man vēl jāaizskrien līdz akadēmijai. Uz palodes aizmirsu piezīmes."

Mēs šķiramies, steidzigas, domas vairs tikai pie eksāmeniem.

Mazā Austriņa kā ķeburaina raganiņa, tievām sērkociņu kājām iegrīļojas ēnas puses šķērsielā, rokā Dzeguzu kalna kokam noraautu lapu zariņš.

Pavasaris! Ziedi, zaļa zāle, zili ūdeņi, kuģi un laivas. Un eksāmeni, eksāmeni!

°

„Redziet," pelēkā sieva aizver grāmatu, ieliek to putekļu plauktā un skatās spogulī, kam vienīgam istabas krēslībā ir dzīva seja. „Ir tā, it kā es sen vairs nedzīvotu, bet nīktu starp sapņiem un nomodu — kā spokam māsa. Jau putekļi krājas man pāri, jau graužas mani tārpi. Un kas var to pateikt — varbūt jau kādā kaktā glūn un pirdz nāve un iznīcības pelni gruzd zem pēdām. Šo baigo stundu nežilbina acij redzama reklāmas uguns, to neapgaismo arī saule.

Varbūt tādēļ es vēl gribu steigties dzīvot. Es gribu dzīvot ar pilnu krūti, pret vēju un sauli, kā toreiz senās dienās kāda meitene ar kupri. Es gribu priecāties, es gribu smieties. Bēdāt gan vairs ne.

Septiņi skaisti gadi ar pavasaŗa ziediem un puķēm kā košām dzīves prieka cepurēm ir aprakti zem kaŗa drupām, blakšu barakām, lupatām un bada maizes. Es gribu vēl kaut ko atgūt, atzagt, kaut pelos kripatas! Tie bija manis pašas gadi, vienu reizi dzīvojami, ne divas! Un tādēļ — kāpēc lai man nepatiktu čiganietes Rallas vai jautrās Tradiridas raibie brunči? Kādēļ man būtu jaatsaka sev prieks vēl karnevālu pirbuli griezt dažas dejas ar ziliem un zaļiem baloniem virs galvas? Un kādēļ es vairs nedrīkstētu dziedāt un pacelt vīna glāzi jautrai stundai?

Ikdiena, jūdzēm gaŗa, jau stāv aiz stūra. Un kādēļ acim liegt skatīt „Dieva lielo bilžu grāmatu — pasaku par sniega kalnu un ieleju, kas pilna ķiršu ziedu? Kādēļ nesēdēt auto vabolē un nedrāzt cauri pinku — pinku mežiem, kādēļ nesatikt sarkanus indiāņus, vai lāčus un draušmu krācienu ūdens kritumus? Dievs radīja pasauli, lai par to priecātos, lai uzmestu tai gaišas bijības acis, ne sevi novērstos no vienreizējām krāšņām un varenības, kas sniedzas augstāku par mākoņiem."

„Redziet," sieva paņem rokās saburzīto vēstuli. „Man sāp sirds par kāda cilvēka vārdiem, kas braukā augstu mastu kuģos, ar pilnu krūti sāļu vēju — un smādē manus kripatu priekus. — Zīmē! Raksti!"

Beigas

VECĀKĀ UN LIELĀKĀ DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCA KANADĀ

123 HURON ST., TORONTO, ONT.

PIEDĀVĀ GRĀMATAS BAGĀTĪGĀ IZVĒLĒ

LATVIEŠU GRĀMATAS	broš.	ies.
Irmas Grebzdes — RAGANA, stāsti	1.95	—
Teodora Zeltiņa — SLAZDĀ, rom.	2.40	3.00
R. Blaumaņa — KOPOTI RAKSTI	—	18.00
J. Ezeriņa — DZIESMINIEKS UN VELNS, noveles	—	1.50
Z. Mauriņa — NEAIZSŪTĪTĀ VĒSTULE	—	1.90
J. Raiņa — RAKSTI	—	3.00
K. Ieviņa — SIRŽU LIKTEŅI, romāns	2.30	—
J. Klidziņa — GRĒKS UZ PUSĒM, stāsti un nov.	2.30	2.90
A. Niedras — PASAULES PLAUKSTĀ, stāsti, nov.	2.80	3.40
K. Ieviņa — PUTRAS DAUKIS, I. un 2. grāmata	5.40	6.40
A. Rupaiņa — MĀRA MOSTAS, I un II ā	3.50	4.00
Pāvila Rozīša — UGUNS CEĻI, rom.	1.10	1.70
V. Lesiņa — DZIRKSTIS, stāsti	1.75	2.40
Kn. Lesiņa — LEPNĀS SIRDIS, noveles	2.40	3.00
Dziesmu krājums — KAŖA ZĀBAKOS	—	2.00
LATVISKIE BALTIE IZŠŪVUMI	—	2.50
V. Kārkliņa — PIE LAIKA UPES, stāsti	1.80	—
H. Puriņa — EKSELENCES PIEZĪMES	—	1.95
A. Brigaderes — PASAKU LUGAS	—	4.25
A. Kaugura — DZĒRVE SAUC, dzejoļi	—	2.10
Ģirts Salnais — OKERS, rom.	2.25	—
Ingr. Vīksna — MUMS JĀBRIEN JŪRĀ	2.50	—
Ed. Salnais — BADA BIEDI, stāsti	1.60	2.10
Alfr. Dziļuma — VĒJA KAŅEPE, rom.	2.40	3.00
J. Sudrabiņa — ASIŅAINĀ GAISMA AUST, tēloj.	1.90	2.50
Aīdas Niedras — MAIJA PURENE, rom., 1. grām.	2.30	2.90
Viļa Plūdoņa — DAIĻDARBU IZLASE	2.40	3.50
Aleksandra Grīna — TOBAGO, rom.	1.80	2.40
Olģerta Liepiņa — VĒLĀ LIESMA, rom.	2.40	3.40
Latviešu prozas izlase — APVĀRSŅI	0.90	—
J. Akuratera — DRAUGI UN GADI, stāsti	0.90	—
J. Miesnieka — DZĪVĪBAS NEPRĀTS, stāsti	1.15	—
J. Akuratera — PĒTERIS DANGA, rom.	1.50	—
Erv. Rommeļa — TUKSNEŠA VELNS	2.80	—
RELIĢIJA UN DZĪVE	1.90	—
J. Sīliņa — DABAS VĒROTĀJI, stāsti	0.90	—
J. Akuratera — DEGOŠĀ SALA	—	1.80
F. Buša — BISMARKA NOSLĒPUMS	1.80	—
T. Plivjē — STAĻINGRADAS TRAĢĒDIJA	—	3.60
E. Ādamsons — SAPŅU PĪPE, dzejoļi	—	2.60
K. Skalbes — RAKSTI, II un III daļa ā	—	4.50
Sniķere—Jēgens—Sodums — TRĪS AUTORI, dzejas	—	2.25
A. Čaks — MANA PARADĪZE, dzejoļi	—	6.00
Ģ. Salnais — SKRANDAS VĒJĀ, romāns	3.50	4.40
BĒRNU GRĀMATAS:		
A. Andersone — AUGSIM LATVIJAI, dziesmu un rotaļu pūrs	1.25	—
E. Kestnera — DIVKĀRŠĀ LOTITE	1.50	2.00
E. Kestnera — EMILS UN BERLĪNES ZĒNI	1.50	—
E. Tūters — TRAUCIŅŠ AR MEDU, dzejoļi, stāsti, tēlojumi	1.40	—
LATVIEŠU TAUTAS PASAKAS PAR ZVĒRIEM	—	1.10
VECAIS ABRINIEKS, latviešu tautas pasaka	—	1.10
SARKANGALVĪTE	—	1.10
Ziemeļamerikāņu prozas antol. Rietumu pasaule	1.60	—
Servantesa — DON KICHOTS	—	3.30
A. Dž. Kronina — CITADELE, rom.	2.90	3.60
A. Kami — MĒRIS, romāns	2.60	3.20
Tagores — GĀJU PUTNI, ZELTA LAIVA	1.20	2.10
Tagores — LIRIKA	—	1.80
Dafnija Dju-More — REBEKA, romāns	2.75	—
A. de St. Ekziperi — NAKTS LIDOJUMS	1.10	1.60
Aug. Gailīša — SKARBĀ JŪRA, rom.	2.20	2.80
A. Gailīša — PĀRI BANGAINIEM ŪDEŅIEM, rom.	1.80	—
A. Dž. Kronina — ZVAIGZNES RAUGĀS LEJUP	—	5.65
K. Hamsuna — PA AIZAUGUŠAM TEKAM	—	2.10
F. M. Dostojevska — BRĀĻI KARAMAZOVI, rom.	—	3.75
Dž. Svifta — GULIVERA CEĻOJUMI	2.50	—
G. Gunarsona — BORGU DZIMTA, romāns	—	3.00
A. Gailīts — VAI ATCERIES, MANA MĪĻĀ, rom.	—	2.80
V. Morbergs — LIKTENĪGĀ LIECĪBA, romāns	—	3.00
S. Hols — OKTOBRA DIENA, romāns	—	3.00

Bez tam krājumā latviešu skaņu plates, keramika, kā arī latviskas rotas lietas

Pieņem abonementa maksas žurnālam LATVJU SIEVIETE, kā arī pārējiem latviešu žurnāliem

Aiz DZELZS aizkara

ANTICIONISTISKS RAKSTS CĪŅĀ

„Cīņa" 25. martā publicējusi b. Bērziņa rakstu „Amerikāņu un angļu imperiālistu cionistiskās aģentūras darbība buržuiskajā Latvijā."

Atreferējam šī raksta svarīgākās vietas, pēc iespējas pieturoties pie „Cīņas" teksta vai arī šo rakstu citējot tieši.

—Amerikāņu kontrrevolūcionārā organizācija JOINT, maskējoties ar palīdzību ebrējiem, visādā veidā atbalstījusi ebrēju kontrrevolūcionāro buržuāziju tās centienos kopā ar latviešu burž. nacionālistiem **nožņaugt padomju varu.** Pēc tam, kad tas 1919. gadā izdevies, visās Latvijas pilsētās JOINT atvērusi savas filiāles, kas darbojušās ar maskētiem nosaukumiem, piem. Rēzeknes Ebrēju Tirgotāju un Amatnieku Krājaizdevumu Sabba. Ar ebrēju cionistiskajām organizācijām līgumus slēdzis **Kredītbankas direktors Bērziņš.**

Viena no viskontrrevolūcionārākām organizācijām bija Bris — Trumpeldor. Šīs organizācijas biedri nēsāja brūnus kreklus ar uzplečiem un plecu siksnām. „Ne velti viņus strādnieki saukāja par ebrēju hitleriešiem". Ar buržuāziskās valdības atbalstu šī organizācija ierīkojusi 2 km no Baldones vasaras mītni, kurā ebrēju fašisti apmācīti šaušanā.

Latvijā buržuāzijas laikā darbojušās vēl šādas cionistu organizācijas: Mizrochi, Austrumnieki un Agudas Isroel. „Agudas līderis un idejiskais barvedis Latvijā bija **pazīstamais Ulmaņa draugs un atbalstītājs Dubins.**"

„Tāpēc nav nejaušība, ka pēc fašistiskā apvērsuma 1934. gadā buržuāziskā valdība **neaizliedza** cionistisko organizāciju pastāvēšanu. Gluži otrādi — pēc fatistiskā apvērsuma cionistiskās organizācijas Latvijā vēl plašāk attīstīja savu darbību. Tās sāka vēl vairāk **sēt naidu pret Padomju Savienību** un atklāti slavināt fašistisko diktātūru."

Cionistu augstākie vadītāji no ārzemēm bieži ieradušies Rīgā un kopā ar buržuāziskās valdības locekļiem izstrādāja plānus kopējai sadarbībai. Otrā dienā pēc cionistu vadītāja Brodecka ierašanās viņu pieņēmis **aizsargu vadītājs un buržuāziskās Latvijas iekšlietu viceministrs Bērziņš.** Kāds cits cionistu vadītājs apciemojis **Munteru,** kas apsolījis cionistiem visādu palīdzību, kāda viņa spēkos vien būšot.

Viena no Rīgas cionistu avīzēm pārdrukāja amerikāņu cionistu vadītāja Ziblovska asiņaino sprediķi, kurā viņš **slavināja Hitlera politiku.**

Dažus mēnešus pirms padomju varas nodibināšanās Latvijā cionistu delegācija ieradusies pie Anglijas sūtņa, lūdzot viņa palīdzību **Baltijas cionistu izbraukšanai uz Palestīnu** pirms sarkanās armijas ienākšanas.

„Cionisma vēsture burž. Latvijā pārliecinoši rāda, ka ebrēju buržuāzistiskie nacionālisti cieši sadarbojās ar latviešu burž. nacionālistiem, kopā ar tiem bija amerikāņu imperiālistu uzpirkti aģenti un Latvijas darba ļaužu niknākie ienaidnieki."

Mūsu piezīme: Tas nav vienīgais „Cīņas" raksts pēdējā laikā, kas vērsts pret žīdiem, kuŗus gan aizvien vēl sauc par „ebrējiem".

AMNESTIJA — BET NE KONTRREVOLŪCIONĀRIEM

28. martā Rīgas radiofonā izziņoja PSRS Augstākās Padomes Prezidija lēmumu, ka atbrīvojamas no ieslodzījumu vietām personas, kas sodītas ar brīvības atņemšanu līdz pieci gadiem, vai arī samazināt sodu uz pusi. Tiesā izbeidzamas neizskatītas lietas, par kuŗām paredzēta brīvības atņemšana līdz pieci gadiem. Ziņojuma beigās norādīts, ka tas nav attiecināms uz **kontrrevolūcionāriem noziegumiem** sociālistiskā īpašuma liela mēroga izlaupīšanu, bandītismu un slepkavību ar iepriekšēju nodomu. Praktiski tas nozīmē, ka atbrīvo kriminālistus.

PĀRDĒVĒTA VALDEMĀRA IELA

Atzīmējot Gorkija dzimšanas dienu, Valdemāra iela pārdēvēta par Gorkija ielu. Tāpat Gorkija vārdā pārdēvēta 1. Rīgas pilsētas bibliotēka. Piemiņas plāksnes Gorkijam izstādītas pie Drāmas teātra un Dzintaru prospektā Nr. 39.

Misiņa bibliotēkā 25. martā atklāja Gorkijam veltītu izstādi. Radiofons vēstīja, ka vienā izstādes stendā novietoti Gorkija darbi, kas „aicina tautas saceltie pret kaŗa kurinātājiem."

TĪRĪŠANAS KOMPARTIJĀ LATVIJĀ

„Sovetskaja Latvija" 19. marta n-rā publicējusi kāda augstāka partijas biedra A. Mokrinska rakstu, kurā aicināts izskaust snaudulību un asināt proletārisko modrību, lai partijā neielavītos „pagātnes cilvēki". Rakstā minēti šādi piemēri:

Dneprevskis, bijis aktīvists Karagandas trockistu organizācijā. Rīgā viņš strādājis Autoremonta rūpnīcā. Šis trockists mainījis vārdu un zadzis pases.

Kacs, H. S., bijis „Zasulauka Manufaktūras" direktors, izmantojis šo posteni, nodarbojies ar valsts aplaupīšanu. Noklusējot savu pagātni, Kacs ielavījies kompartijā.

Hermanis, bijis cionists, cēlies no tirgotāju ģimenes, iekļuvis partijā ar mānīšanos.

Rakstā akcentēts, ka, izmantojot komūnistu snaudulību par propagandas pulciņu vadītājiem izvirzījušies dažkārt bijušie cionisti.

Tādējādi pašreizējais anticionisms iedarbojas arī praktiski.

VĒSTURES VILTOŠANAS SANĀKSME SĀKUSIES

24. martā Viļņā sākās igauņu, latviešu un lietuviešu vēsturnieku kopsanāksme ar PSRS zinātniekiem.

Paredzēts diskutēt Baltijas tautu vēstures jautājumus. Kam šajās diskusijās būs taisnība — to mēs zinām un rezultāts arī zināms: vēstures viltošana.

SĀKUŠIES PAVASARA LAUKU DARBI

24. martā Rīgas radiofons lauksaimniecības darbiniekiem veltītajā pusstundā stāstīja, ka laika apstākļi labības pārziemošanai nav bijuši labvēlīgi — bieza sniega kārta uzkritusi uz nesasalušās zemes. „Tagad labi jāapsver un jādara viss iespējamais, lai novērstu ļaunās sekas, kas nodarītas ziemas mēnešos," mācīja lektors.

25. martā Rīgas radiofons jau ziņoja, ka izlases veidā Liepājas apgabalā mašīnu—traktoru staciju mēchanizātori jau sākuši pavasaŗa lauku darbus.

KĀ VIŅI GRIBĒJA SAŅEMT PRĒMIJAS?

Rīgas pilsētas 2. tirdzniecības uzņēmuma apgrozības plāns neizpildīts oktobra mēnesī par 170.000 rubļiem. Nabaga pārdevēji — tie vainīgi! Kaut kas jādara. Ja apgrozības plāns sasniegts, — prēmijas; ja plāns neizpildīts — iespējamas visādas represijas. Ko viņi darīja?

1. novembrī uzņēmuma iepirkšanās bazes direktors Ilja Piganovs un kasieris Doglovs devušies uz Valsts banku. „Cīņa" tālāko apraksta tā:

„Pie viena lodziņa viņi saņēma 100.000 rubļu preču iepirkšanai, bet pie otra iemaksāja to pašu naudu, it kā norēķinādamies par iepriekšējā dienā pārdotajām precēm. Pēc šīs veiklās operācijas uzņēmuma oktobra mēneša izpildes procents strauji uzlidoja augšup. Tās pašas dienas pavakarē Piganovs un Doglovs atkal ieradās bankā un iemaksāja vēl atlikušos 70.000 rubļus. Tie bija veikala ieņēmumi 1. novembrī, taču, tos, protams, datēja ar 31. oktobri."

Bet tālāk „Cīņa" piemetina:

„Modri padomju cilvēki atklāja šo aferu un ziņoja par to attiecīgajām iestādēm." Tādējādi prēmijas par plāna izpildi aizgājušas savu ceļu...

Šādi skan tirdzniecības ministra b. Kukaiņa pavēle:

„Par pretvalstisku praksi — plāna izpildes datu viltošanu un viltotu datu iegrāmatošanu — Rīgas pilsētas 2. tirdzniecības uzņēmuma direktora vietnieku Predibailo, galveno grāmatvedi Strazdiņu, plānu daļas vadītāju Naidiņu un iepirkšanas bazes direktoru Piganovu no darba atlaist."

Vai atlaišana no darba bija vienīgais sods?

Calvert's

Nr. 7. NO RAKSTU VIRKNES

Tas ir viens no apcerējumiem, kas rakstīti īpaši jaunkanadiešiem

BANKAS OPERĀCIJAS

Kanadā darbojas desmit akciju bankas ar pāri par trīs tūkstošiem nodaļu pilsētās, pilsētiņās un ciemos no viena krasta līdz otram. Kanadas bankas veic visdažādākos klientu uzdevumus. Katrs var atvērt krājkontu, no kuŗa naudu var izņemt katrā laikā. Nauda, kas palikusi uz konta, nes augļus, kuŗus pieskaita periodiski kontam. Čeku vai tekošie rēķini nenes augļus un tos lieto it īpaši veikalnieki, lai atvieglotu maksājumus un nodrošinātu naudas samaksu par pārdotām precēm. Kopīgi rēķini ar divām vai vairāk personām ir parocīgi sievām un vīriem, jo viens var ieguldīt vai izņemt naudu otra prombūtnē.

Bankas pārved naudu no vienas vietas Kanadā uz otru vai no vienas zemes uz otru visā pasaulē par visai niecīgu atlīdzību. Tās arī izsniedz ceļotāju čekus, kurus var iekasēt viesnīcās, dzelzceļa stacijās, bankās vai lielākos veikalos it visur, un tad nevajag lielāku summu nēsāt sev līdz ceļojumā.

Bankas par mazu atlīdzību iznomā arī seifus. Tos var izmantot vērtīgu papīru vai dārglietu uzglabāšanai. Banku direktori un viņu personāls labprāt sniegs padomus katrā jūsu finanču darījumā un lielākos centros bankām ir ierēdņi, kas runā galvenās Eiropas valodas.

Mēs apsveiktu jūsu komentārus vai ierosinājumus sakarā ar turpmākiem apcerējumiem, ko šī laikraksta redaktors nodos tālāk

C A L V E R T A

tirdzniecības namam

Nākošā mēnesī — izglītība

Calvert DISTILLERS LTD.

AMHERSTBURG, ONTARIO

Lietuviešu delegācija pie Eizenhauera

BALTIEŠI — LEPNA CILTS, KAS NEATKĀPSIES NO SAVIEM IDEĀLIEM — SAKA EIZENHAUERS

Amerikas Lietuviešu Padomes delegācija 26. martā ieradās audiencē pie „prezidenta — atbrīvotāja" Eizenhauera, lai iesniegtu tam lietuviešu memorandu ASV valdībai. Lai gan prezidentam minētā dienā bija nolikta preses konference un satikšanās ar Francijas ministru prezidentu Mejeru, viņš atrada laiku arī lietuviešu delegācijai. Kongresa loceklis C. Kerstens stādīja priekšā prezidentam lietuviešu delegāciju. Kerstens savā uzrunā apzīmēja lietuviešu delegātus kā padomju verdzināto tautu pārstāvjus.

Amerikas Lietuviešu Padomes sekretārs Dr. P. Grigaitis gaŗākā runā prezidentam cēla priekšā memorandā minētās problēmas un lūdza prezidenta atbalstu, lai atvieglotu Lietuvas tautas likteni. Lietuviešu memoranda trīs galvenie punkti bija šādi: 1) genosida konvencija, 2) atbrīvošanas politika un 3) padomju viltus vēlēšanu izmeklēšana Lietuvā.

Attiecībā uz pirmo punktu Grigaitis ierosināja, lai Apvienotās Nācijas ievada izmeklēšanu pret Padomju Savienību uz genosida konvencijas pamata. Konvenciju jau ratificējusi 41 valsts un tā ir kļuvusi par starptautisku likumu bet ASV delegācijai AN ir saistītas rokas, jo ASV Senāts to vēl nav ratificējis. Tālāk runātājs izteica gandarījumu par ASV jaunās administrācijas deklarēto atbrīvošanas politiku. „Tā ir vienīgā politika, kas var dot brīvai pasaulei uzvaru cīņā pret komūnismu, jo atbrīvošanas solījuma dēļ brīvās pasaules pusē nostāsies daudzi miljoni viņpus dzelzs aizkara. No otras puses, Atlantijas chartā minēto garantiju nepildīšana nozīmētu morālisku kapitulāciju jauno spēku priekšā," teica runātājs. Lai attaisnotu savu agresiju pret Baltijas valstīm, padomju valdība cenšas pasaulei iestāstīt, ka Baltijas tautas 1940. g. vēlēšanās esot brīvi izteikušas savu gribu pievienoties Padomju Savienībai. Tādēļ lietuviešu padome lūdz ASV Kongresu iecelt īpašu komisiju, kas izmeklētu šīs „vēlēšanas" Baltijas valstīs un darītu galu komūnistu mītam ka tie esot „tautu atbrīvotāji."

Prezidents savā atbildē apsolīja savu atbalstu, tomēr piemetināja ka genosida konvencija esot Senātā nepopulāra. Viņa atbrīvošanas politika ir dibināta uz miermīlīgiem līdzekļiem un viņš pieliksot visas pūles, lai pašreizējais stāvoklis Baltijas valstīs nekļūtu ļaunāks Prezidents apsveica ideju par 1940 g. vēlēšanu izmeklēšanu Baltijas valstīs. Noslēgumā prezidents pateica, ka baltieši esot lepna cilts kas nekad neatkāpjoties no saviem ideāliem.

Amerikas Lietuviešu Padome apvieno sevī visas ASV lietuviešu organizācijas, izņemot komūnistiski noskaņotās. Padomes sēdeklis ir Čikāgā. Lai gan šinī organizācijā tagad iestājušies daudzi bij. DP tomēr galvenā noteikšana tur ir vecajiem ieceļotājiem.

Ķīnas blokāde

Eizenhaueram pārņemot varu Vašingtonā, izraisījās pārrunas par iespēju izsludināt sarkanās Ķīnas blokādi. Šinī sakarībā pie Francijas sūtņa Maskavā vizitējies Padomju kaŗa flotes pārstāvis Čeljubins un nodevis kaut ko līdzīgu mutvārdu (verbalnota) notai, norādīdams: „Portartūras un Dairēnas ostas, līdz miera līguma parakstīšanai ar Japānu, esot Pad. Savienības rīcībā un kuģa satiksme ar šīm ostām Pad. Savienības lieta. Sarkanās flotes vadība sakarā ar Rietumos pārrunātiem Ķīnas blokādes plāniem esot spiesta paziņot, ka tā ar viņas rīcībā esošiem pretlīdzekļiem nodomājusi nodrošināt brīvu kuģu satiksmi „nelikumīgās" blokādes gadījumā."

Lielbritanijas kroņa kolonījas Hongkongas tirdzniecības mākleri savukārt lēšot, ka ne ASV valdība, nedz Pentagons nopietni nedomājot par Ķīnas militāru blokādi, jo — vienkārši, „vilna neesot brēkas vērta". Pēc viņu aprēķiniem Mao-Ce-Tungs pa jūras ceļu gada laikā tā vai tā nesaņemot vairāk par 600.000 br. reģ. tonnām kravas, kamēr materiālu piegāde caur Sibirijas dzelzceļa maģistrāli aptuvēni vērtējama 9.000.000 tonnu, un pēc Čkalovas —Atma Ata dz-ceļa līnijas pagarinājuma nobeigšanas uz Siamu, šo lielo tonnu skaitu viegli varēšot dubultot. Šis dzelzceļš pa stratēģiski visīsāko līniju pieslēgšot Ķīnu ne vien Urālu rūpniecības apgabalam un Pad. Savienībai vispār, bet arī Eiropai.

Tādēļ Hongkongas tirgotāji pārliecināti, ka viņu rozes vēl galīgi nenovītīšot un ASV šo nieka ziediņu dēļ nekaitināšot Kremļa matrozi Čeļjubinu, bez tam arī pati Vašingtona nupat vēl esot piešķīrusi atļauju izvest uz Ķīnu bībeles par 180 dolariem. Jā, dzeltēnie bēdu brāļi, slavējiet to Kungu un tos kungus!

Va-. Pe-.

POĻIEM JĀIZVĀCAS NO ŠTETĪNES

Laikam gan ne ar priecīgu prātu Varšavas leļļu valdības pārstāvis parakstīja Padomju ģenerāļa Tjulkina priekšlikumu: bijušā Vācijas ostas pilsēta Štetīne turpmāk būs „brīvosta". To saskaņā ar militāro lietpratēju norādījumiem pārvaldīs „civīlais komisārs", kas mainīsies ik trijos gados. Pirmajiem trijiem gadiem par komisāru paredzēts Austrumvācijas pārstāvis. Par Štetīnes ostas militāro priekšnieku nāks kāds sarkanarmijas virsnieks, bet tā palīgs no Austrumvācijas tautas policijas. Pārvaldes ierēdņu aparātā paredzēti 65 proc. vāciešu, 20 proc. krievu un tikai 15 proc. poļu. Vēl nepatīkamāks būs poļiem Štetīnes garnizona sastāvs 75 proc. „tautas policijas" vīru 20 proc. sarkanarmiešu (vadībai) un 5 proc. poļu kareivju — zābaku tīrīšanai... Bez tam — visiem poļu civīliedzīvotājiem (izņemot neaizstājamos speciālistus) jāizvācās ne tikvien no pilsētas, bet arī no apkārtnes, 20 kilometru rādiusā ap to. Ģenerālis Tjulkins visus poļu iebildumus noraidījis ar piezīmi, ka laikā, kad kapitālisti Rietumos organizējot kaŗa sazvērestību, neesot svarīgs Štetīnes iedzīvotāju sastāvs, bet militārās intereses.

Paralēli šai akcijai vēl ir paredzēts no tagadējās Austrumvācijas uz „poļu" Pomerāniju un Silēziju pārvietot 1,8 - 2 miljoni vāciešu, jo ienākušo poļu tur esot par maz šo apgabalu apsaimniekošanai. Šo vāciešu lielāko daļu, kam būs jāpārceļas uz „Poliju", domā salasīt no Pīka un Grotevala valsti projektētās „nāves" joslas gar Rietumvācijas robežu, jo poļu valdības svarīgākais iebildums, ka tie nedrīkstētu būt kādreiz izdzīti pomerānieši un silēzieši it kā esot ievērots... Un kad viņš pavēl, tie ceļas, ņem savu pēdējo nabadzību un iet.

Va-. Pe-.

DAŽOS VĀRDOS

● No Bonnas ziņo, ka vācu policijai izdevies atklāt padomju spiegu tīklu Rietumvācijā. Spiegu priekšgalā atradušies sarkanarmijas pretizlūkošanas virsnieki ar galveno mītni Austrumberlīnē. Krievu lielākā interese esot bijusi rūpniecības bagātajā Rūras ielejā. Līdz šim jau apcietinātas vismaz 35 aizdomās turētas personas, visi vācieši. Sagaida vēl vairākus arestus vistuvākā laikā.

● No Buenosairesas ziņo, ka mirušās Evas Peronas brālis, 38 gadus vecais Žuans Duarte izdarījis pašnāvību. Duarte bija prezidenta Perona privātsekretārs jau no tās dienas, kad Perons nāca pie varas Argentinā. Pag. nedēļā viņš atlūdzās no amata savas vājās veselības dēļ.

● Pēdējās dienās dienvidkorejiešu kājnieki izdarīja vairākus pretuzbrukumus Korejas frontes centrālā sektorā, izsitot ierakušos komūnistus no „Teksasas" paugura virsotnes, ko komūnisti bija ieņēmuši ciešot lielus cilvēku zaudējumus.

Frontes rietumu sektorā, netālu no Panmundžomas pamiera sarunu vietas, komūnistu artilerija turpināja apšaudīt Karsona pauguru, ko sabiedroto spēkiem bija izdevies atgūt asiņainās kaujās pēc tam, kad viņi to bija atstājuši komūnistiem.

Kārtējos bumbošanas uzlidojumus izdarīja amerikāņu bumbvedēji. Iznīcinātājiem pēdējās dienās iznāca maz sadursmju ar krievu MIG — 15, bet viena krievu mašīna gaisa kaujā tomēr bojāta.

● Kāds Rietumu diplomāts ziņo no Maskavas, ka viņam izdevies izzināt, ka pēdējos gados Staļinu nepārtraukti vajājušas bailes no nāves. Viņš esot dzīvojis pastāvīgās bailēs kā viņu kāds varētu nogalināt. Pašā pēdējā laikā bailes esot pieņēmušas tādus apmērus, ka viņš pat neesot uzdrošinājies atstāt Maskavu, lai dotos uz savu Melnās jūras atpūtas vietu.

● Pasaulē joprojām cirkulē baumas, ka Staļins neesot miris dabiskā nāvē, bet gan viņu nogalinājuši tā politiskie sāncenši Kremlī. Pastāv doma, ka viņa nāves dienas uzdotie datumi nav pareizi. Minētā teorija radusies šādā sakarā: Vienu nedēļu pirms Staļina slimības Pad. Savienības radiofonā oficiāli paziņoja, ka Maskavas apkārtnē notikušas lielas kaŗaspēka kustības.

Domā, ka kaŗaspēks atradies Staļina ienaidnieku pārraudzībā un tas būtu laists darbā, ja paredzētā Staļina nogalināšana būtu priekšlaikus atklājusies.

● No Ungārijas pienāk ziņas, ka komūnisti esot uzbūvējuši modernu atomlaboratoriju 20 jūdzes no Budapeštas un ka tur nodarbināti ungāru un krievu atompētnieki.

● Austrumvācijai piederošā Rigenas sala tiekot stipri nocietināta un privātpersonām tur uzturēšanās aizliegta. Agrāk sala kalpoja kā pieturas punkts pārceltuvei starp Vāciju un Zviedriju.

NODEVĒJA LIKTENIS

No Igaunijas saņemtas ziņas, ka pazīstamais igauņu komūnists Al. Jeers ar savu sievu izdarījuši pašnāvību. Jeers bija privātadvokāts un 1940. gadā kļuva zemkopības ministrs komūnistiskajā Varesa valdībā. Vāciem ienākot Jeers aizbēga uz Krieviju, bet pēc atgriešanās Igaunijā vairs nav ieņēmis atbildīgus amatus.

Vienmēr piemērotas dāvanas

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCA TORONTO

123 HURON ST. ● ATVĒRTA DARBDIENĀS NO PL. 9.00 — 20.00

D A B Ū J A M A S:

Latviska izstrādājuma sudrablietas

Daugmales gredzeni	$3.00
Stīpiņu gredzeni	$4.10
Saules gredzeni	$9.00
Daugmales aproces	$14.00
Nameja aproces	$14.00
Kombinētās saktas, sākot ar	$9.00
Aproču pogas ar un bez dzintara, sākot ar	$4.10
Aproču pogas Saules motīva	$16.00
Kakla rotas ar dzintaru (Saules mot.)	$16.00
Kakla rotas ar pakariņiem, sākot ar	$4.80
Saules motīva aproces	$45.00
Saules motīva saktas	$25.90
Saules gredzeni (mazie)	$6.00

u. c.

Koka un keramikas izstrādājumi

Trijžuburu svečturi (koka)	$11.25
Šķīvji, sākot ar	$7.60
Karodziņu mastiņi, koka, sākot ar	$1.30
Māla krūzes, kausi, svečturi, lelles u. c.	

Rokdarbi

Tautiskas prievītes, sākot ar	$1.25
Grāmatzīmes, latviskie karodziņi	
Lelles u. c.	

Latviešu un cittautiešu skaņu plates

Latviešu un cittautu piemiņlietas

JAUNĀKĀS GRĀMATAS un apsveikumu kartītes

IZSŪTĀM PA PASTU ● TĀLĀK PĀRDEVĒJIEM ATLAIDES

PASTĀVĪGIEM KLIENTIEM PĀRDODAM ARĪ UZ NOMAKSU

AR 22. MARTU MŪSU TELEFONS EM 8-0792